

Europa

De Europese Commissie maakt zich sterk de administratieve kosten te verminderen. ▶ P. 12

Jaar van coöperaties

We gingen in gesprek met Johan Pattyn, voorzitter van coöperatie Vlaams Hoevevond. ▶ P. 28

Caroline Van der Heyden:

“Zoek uit welke terugverdienmethode je het meeste voordeel oplevert.” ▶ P. 23

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Marc en Yentl Marchal ▶ P. 48

“Vooral voor jonge boeren is er dringend zekerheid nodig”

**BOEREN
BOND**

informeert

DAG VAN DE LANDBOUW

ZONDAG 14 SEPTEMBER

Zin om deel te nemen aan Dag van de Landbouw? Stel je nu kandidaat!

Op zondag 14 september openen verschillende land- en tuinbouwbedrijven hun deuren voor het grote publiek. Laat deze kans niet voorbijgaan en stel je nu kandidaat voor Dag van de Landbouw 2025!

Jij, als trotse bedrijfsleider, vindt het belangrijk dat iedereen een juist beeld heeft van de inspanningen die jij dagelijks levert op het vlak van onder meer milieu, dierenwelzijn en duurzaam ondernemen. Met Dag van de Landbouw kan jij jouw kwaliteitsproducten en -diensten promoten en de waarde van onze sector uitdragen. 'Het belang van lokale Vlaamse producten' is het thema van deze dag.

Maar je staat er niet alleen voor! Als lid van de Landelijke Gilde of bedrijfsgilde kan jij rekenen op

de helpende handen van collega's en bestuursleden. Wij zorgen voor jouw eigen affiches en promotiemateriaal. Op sociale media en onze website ondersteunen wij Dag van de Landbouw volop met mooie beelden. We streven naar een evenwichtige verdeling van de verschillende sectoren over de vijf Vlaamse provincies!

Dus waar wacht je nog op? Neem vóór 7 april contact op met jouw consultant van Boerenbond of Landelijke Gilden, stuur een e-mail naar je provinciaal kantoor of naar info@dagvandelandbouw.be en stel je kandidaat. Voor meer informatie, bel Ingrid Rosseels op het nummer 016 28 62 02. Doe mee en laat iedereen zien hoe fantastisch onze sector is!

In dit nummer

Van de week

5 Natuurherstelwet: op weg naar de implementatie?

Actualiteiten

- 8 Minister luistert naar bezorgdheden rond gewasbescherming
- 9 Samenwerkingsakkoord gezondheidszorgen verlengd
- 10 Vakgroep Akkerbouw
- 12 Europa in 't kort
- 19 Vakgroep Melkvee

Sociale zaken

13 Kan je zelf een rijksregister-nummer aanvragen?

De markt

14 Commentaar bij de prijzen van varkens, groenten en fruit

Management

16 Melkveebarometer

Teelttechniek

26 Moeilijk te bestrijden onkruidgrassen

Reportage

28 Coöperaties ontzorgen
32 Trias Connects

Wie is?

34 Wie is Brecht Dumoulin?

Advies

37 Waarop letten bij de mestaangifte?

Regio

36 Agenda
40 Nieuws uit de provincie
50 Dagboek

Boer in de kijker

48 Marc en Yentl Marchal

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

© TWAN WEERMANS

Dossier MAP 7

In dit derde dossier rond MAP 7 gaan we dieper in op goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken en hoe je reducties van de bemestingsnormen kan terugverdienen door deze toe te passen.

© TWAN WEERMANS

“Landbouw blijft landbouw, waar ook ter wereld”

Een half jaar geleden lanceerde onze ngo Trias de vraag wie mee naar de Dominicaanse Republiek wou voor Trias Connects, een uitwisselingsreis rond landbouw en inclusie. Ward Van der Meulen aarzelde geen moment.

32

© SHUTTERSTOCK.COM

“Is de uitvoering van de natuurherstelwet wel te rijmen met de doelstellingen van de nieuwe Europese Commissie?”

Nick François, adviseur
Natuurbeleid, Studiedienst ▶ P. 7

“Vaak is het voldoende om naar buiten te kijken of eens met de botten op het veld te gaan staan.”

Kalenderlandbouw valt niet te rijmen met de realiteit

Met de hogere temperaturen van de komende dagen, duiken bij velen de eerste lentekriebels op. Ook bij onze boeren, die al uitkijken om de voorjaarswerkzaamheden op te starten. Tractoren en machines staan te wachten tot weer en bodem het toelaten om uit te rijden. Hoewel het er begin februari goed uitzag met droge, koude en zonnige dagen, veranderde dat optimisme midden februari in realisme. Het is belangrijk om te kijken naar de toestand op de velden en de akkers. Die liggen er momenteel op veel plaatsen nog te nat bij om met de veldwerkzaamheden in optimale omstandigheden te starten. Wachten is dus de boodschap, al is dat op dit moment nog niet rampzalig. De huidige weersomstandigheden doen het beste verhoppen. Weersomstandigheden worden steeds volatieler en boeren volgens een kalender werkt dan gewoon niet meer. Niet alleen landbouwers, maar ook de overheid

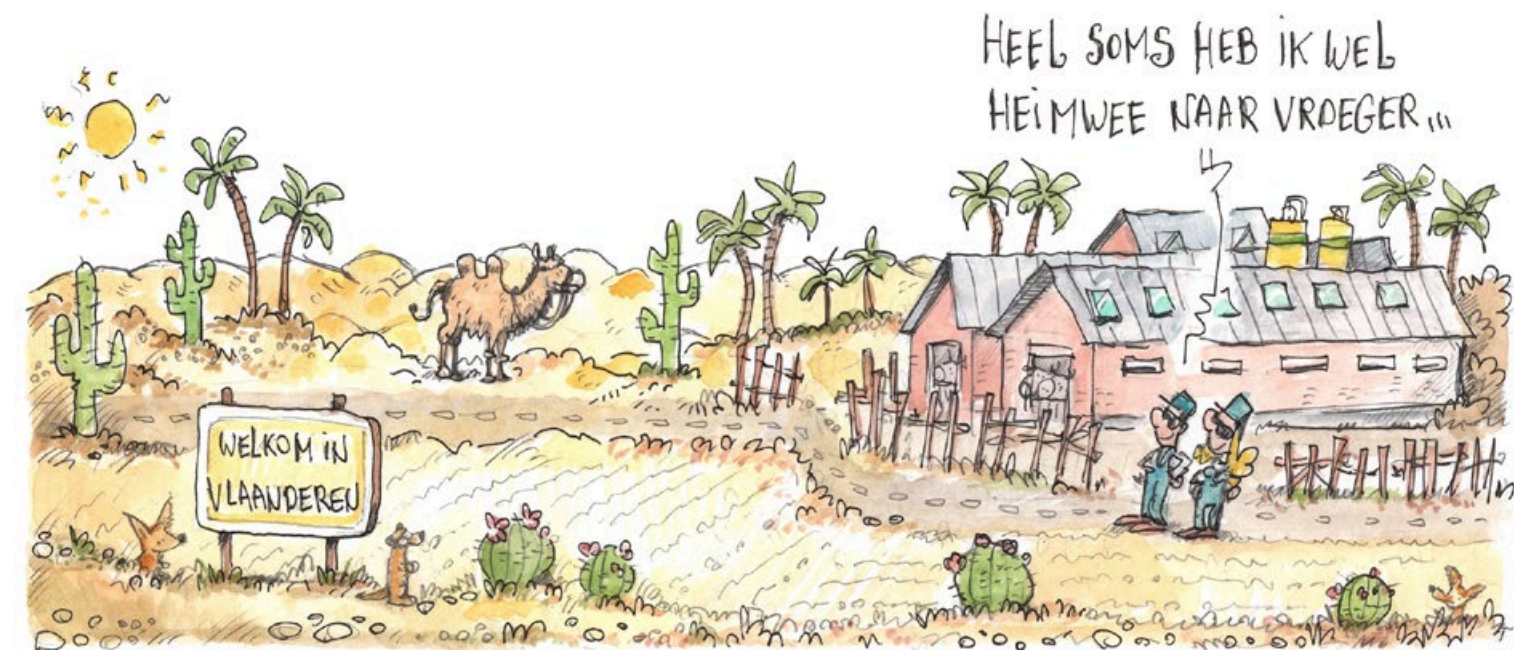
moet haar gezond verstand gebruiken. Nog maar eens het bewijs dat men niet eerst alles tot in den treure moet willen modelleren, berekenen en vastleggen in rigide regels. Vaak is het voldoende om naar buiten te kijken of eens met de botten op het veld te gaan staan. Kalenderlandbouw is dus niet meer van deze tijd en past niet in de visie om aan duurzame landbouw te doen. In MAP 7 staat alvast ingeschreven dat er met elke datum waarop bemest, geplant, geoogst moet worden, met twee weken kan geschoven worden in functie van de weersomstandigheden.

De voorbije week kwam de PFAS-problematiek nog maar eens in de media. Enkele schrijvende verhalen van landbouwers, die totaal onschuldig, de dupe worden van deze problematiek. Wij vragen dan ook dat er snel werk gemaakt wordt van de oprichting van een PFAS-sectorfonds. Terwijl de boeren in deze problematiek immers volledig het slachtoffer zijn, moeten ze zelf instaan voor de testkosten om na te gaan of hun vlees voldoet aan de wettelijke norm. Wanneer blijkt dat een dier niet conform is en niet in de voedselketen mag gebracht worden, brengt dit grote verliezen met zich mee. Een PFAS-sectorfonds, waar onder meer producenten van PFAS aan dienen bij te dragen, moet ervoor zorgen dat land- en tuinbouwers die te maken hebben met hoge kosten en schade omwille van de PFAS-vervuiling, kunnen worden gecompenseerd. Het engagement om zo'n fonds op te richten is in beide regeerakkoorden opgenomen en zou momenteel in de studiefase zitten. Voor ons is het belangrijk dat hier vaart wordt achter gezet en dat er snel duidelijkheid komt over de modaliteiten. Zo'n fonds moet niet alleen dienen om gronden te saneren maar ook om geleden schade te compenseren.

voorzitter@boerenbond.be

Het is belangrijk om te kijken naar de toestand op de velden en de akkers.

Natuurherstelwet: op weg naar de implementatie?

Ondanks heel wat protest werd de natuurherstelwet op 17 juni 2024 alsnog met een nipte meerderheid goedgekeurd in de Europese Raad. Dit artikel focust op de volgende stappen die Vlaanderen moet nemen om de Europese verordening te implementeren door alle doelstellingen te vertalen in een nationaal herstelplan. Dat moet op 18 augustus ingediend worden bij de Europese Commissie.

Nick François, adviseur Natuur- en Biodiversiteitsbeleid / Illustraties: Joris Snaet

Vanaf het begin – bij het voorstel van de Europese Commissie op 22 juni 2022 – waarschuwde Boerenbond dat de natuurherstelwet onze vergunningverlening volledig op slot zou kunnen doen en heel wat bijkomende impact zou kunnen hebben op het landbouwareaal én -gebruik, bovenop de gevolgen van de implementatie van de habi-

tatrichtlijn. Het Europees Parlement en de Raad van Europese ministers zorgden er via de triloog voor dat het initieel Commissievoorstel voor een stuk werd afgezwakt, maar het blijft een zware verordening die ertoe leidt dat in alle ecosystemen verplichte doelstellingen moeten worden gehaald, die nog steeds heel wat impact zullen hebben op de land- en tuinbouwsector. We

blijven dus uiterst waakzaam en volgen de verdere implementatie nauwgezet op.

Doelen en verplichtingen

Vooraleer we het hebben over de volgende stappen die moeten worden genomen, even de doelstellingen opfrissen. De natuurherstelwet focust zoals geweten op natuurherstel en stelt daarvoor een gefaseerde aanpak voor, met ambitieuze deadlines tegen 2030, 2040 en 2050. Nieuw ten opzichte van de habitatrichtlijn is dus dat er bindende streefdoelen en verplichtingen zijn vastgesteld om verschillende ecosystemen te herstellen. Dus niet enkel ter herstel van de goedgekeurde habitats en ▶

soorten binnen de habitat- en vogelrichtlijn, maar ook voor het nemen van maatregelen binnen andere ecosystemen.

Die herstelmaatregelen zouden tegen 2030 op minstens 20% van de landgebieden en 20% van de zeegebieden van de EU van toepassing moeten zijn, en vervolgens tegen 2050 op alle gedegradeerde ecosystemen (zowel binnen als buiten Natura 2000-gebieden) moeten worden toegepast. Er is dus enerzijds een overkoepelende doelstelling die de EU moet nastreven, en anderzijds een reeks ecosystemenspecifieke streefdoelen en verplichtingen. De toepassingsgebieden van deze wetgeving zijn: terrestrische ecosystemen, kust- en

zoetwaterecosystemen, mariene ecosystemen, stedelijke ecosystemen, rivierecosystemen, bestuiverpopulaties, landbouw- en bosecosystemen.

Enkele concrete elementen uit de natuurherstelverordening

In de gebieden waar de Europese habitats niet in een goede staat verkeren, moeten ze weer in een goede toestand worden gebracht door middel van herstelmaatregelen: tegen 2030 op minstens 30% van het totale gebied van de habitattypen; tegen 2040 op minstens 60% van de totale oppervlakte van elke aangetaste groep habitattypen; minstens 90% tegen 2050. Tot 2030 mogen lidstaten prioriteit geven aan herstelmaatregelen in Natura 2000-gebieden. Het bepalen van deze gebieden zal cruciaal zijn. De wijze waarop dit zal gebeuren zal door de Europese Commissie (via een *guidance*) bekendgemaakt worden tegen eind dit jaar. Het wordt een belangrijke discussie om te bepalen of de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, zoals goedgekeurd in functie van de uitvoering van de

habitat- en vogelrichtlijn, zullen volstaan.

Wie doet wat?

Elke lidstaat is verantwoordelijk voor de implementatie van deze verordening. Gezien de bevoegdheidsverdeling binnen België is Vlaanderen verantwoordelijk voor het Vlaamse grondgebied. Ook binnen Vlaanderen zullen er verschillende overheden betrokken zijn.

Boerenbond hamert erop dat het Agentschap Landbouw en Zeevisserij voldoende betrokken wordt, gezien enkele doelstellingen zowel impact als betrekking hebben op het landbouwgebied.

Volgende stappen

Zoals in de inleiding reeds werd aangegeven, zal in augustus 2026 elke lidstaat een ontwerp van nationaal herstelplan (NRP) moeten indienen. Hiervoor mag men rekening houden met de uiteenlopende situaties in verschillende regio's met betrekking tot sociale, economische en culturele vereisten, regionale en plaatselijke kenmerken en de bevolkingsdichtheid. Deze bepalingen zijn toegevoegd om flexibiliteit te geven aan de lidstaten. Gezien de druk die we in Vlaanderen reeds ervaren van de Europese natuuregelgeving wegens onze specifieke sterk verweven situatie met het quasi hoogste percentage ruimtebeslag, roept Boerenbond op om van alle uitzonderingen en flexibiliteiten gebruik te maken.

Hoorzitting Vlaams Parlement

Op 11 februari vond een hoorzitting plaats in het Vlaams Parlement waar we van zowel ANB als het INBO meer te horen kregen over de verdere uitwerking van het nationaal herstelplan. Wat opviel was dat de Vlaamse administraties nog heel wat vragen hebben waarvan de antwoorden van de Europese Commissie moeten komen (inter-

pretatie nieuwe termen, *guidance* rond aanduiding gebieden in functie van herstel habitats ...) en er nog heel wat werk is (onder andere opzetten van een index om de evolutie van bestuivers op te volgen). In eerste instantie zijn de verschillende administraties aan het onderzoeken in welke mate het reeds goedgekeurd Vlaams beleid kan bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen. Daarnaast werd er gesteld dat de stakeholders zullen betrokken worden in werkgroepen om hun input te leveren. Het is duidelijk dat het een complex gegeven is waarbij er enerzijds heel wat administraties en

stakeholders betrokken moeten worden en er anderzijds nog heel wat antwoorden van de Europese Commissie moeten komen. Door ANB werd nu al aangegeven dat de huidige timing onrealistisch is en dat het herstelplan pas in de loop van 2027 zal kunnen worden ingediend.

Voor ons is het van cruciaal belang dat men voldoende tijd kan uittrekken om doordachte maatregelen te nemen en hieraan voorafgaand telkens de economische en juridische impact op de landbouwsector te kennen, om zo toekomstige impact op onze sector maximaal te voorkomen. ■

Boerenbond roept op om van alle uitzonderingen en flexibiliteiten gebruik te maken.

Een overzicht van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen

- Niet-verslechteringsprincipe: de lidstaten moeten zich inspannen om significante achteruitgang te voorkomen van gebieden die dankzij herstel in goede staat verkeren en de in de verordening genoemde habitats bevatten. Dit is een cruciaal element in de implementatie van de natuurherstelwet. Ook al werd het verslechteringsverbod een inspanningsverbintenis, toch zou dit op termijn nog steeds kunnen doorwerken op individuele projecten als de inspanningen niet voldoende resultaat met zich meebrengen. Het is voor Boerenbond een van de belangrijkste elementen om juridisch strikt op te volgen hoe Vlaanderen maatregelen zal voorstellen om hieraan te voldoen.
- Herstelmaatregelen nemen zodat er na 2030 een stijgende trend is van de bestuiverpopulatie;
- Herstelmaatregelen nemen om een stijgende trend te realiseren van twee van de drie indicatoren: de graslandvlinderindex, de voorraad organische koolstof in minerale bodems onder bouwland, het percentage landbouwgrond met landschapselementen met hoge diversiteit;
- Herstelmaatregelen nemen om ontwaterde veengebieden te herstellen;
- Herstelmaatregelen nemen zodat er een stijgende trend is van de index van algemene bosvogels;
- Herstelmaatregelen nemen om in 2030 van minstens 25.000 km rivieren weer vrij stromende rivieren te maken in de EU en hiervoor de nodige kunstmatige barrières wegnemen.

Nick François
adviseur Natuur- en Biodiversiteitsbeleid
nick.francois@boerenbond.be

Zware erfenis voor nieuwe Europese Commissie?

De natuurherstelwet was een initiatief van de vorige Europese Commissie met zijn Green Deal en werd in de zomer van 2024 slechts op de valreep goedgekeurd. Vandaag zitten we met een heel andere Europese Commissie, Europees Parlement en regeringsleiders én is er zowel een nieuwe Europese focus op een Competitiviteitskompas (verhoging van de competitiviteit van Europese ondernemingen) als bijkomende uitdagingen inzake energie, defensie, klimaatverandering en voedselzekerheid. We vragen ons af of de uitvoering van de natuurherstelwet van de vorige Commissie wel te rijmen valt met de uitdagingen en doelstellingen waar de nieuwe Europese Commissie voor staat. Daarom vragen we op Europees niveau een haalbaarheidstoets en socio-economische impactanalyse van de nog steeds veeleisende natuurherstelwet (maar ook andere Europese natuuregelgeving) in relatie tot de nieuwe doelstellingen van de huidige Europese Commissie.

Is de uitvoering van de natuurherstelwet wel te rijmen met de doelstellingen van de nieuwe Europese Commissie?

© LIESBET CORTHOUT

Minister luistert naar bezorgdheden van telers rond gewasbescherming

Vertegenwoordigers van de vier plantaardige sectorvakgroepen – Groenten, Fruit, Akkerbouw en Sierbouw – gingen in gesprek met Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns. Dat deden ze op het fruitbedrijf Wilderhof van Eric Jansen in Borgloon. Ze deelden met de minister hun bezorgdheden rond het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Liesbet Corthout

Met name de beschikbaarheid van cruciale actieve stoffen die altijd maar beperkter wordt, baart de sector zorgen. Daarom organiseerde Boerenbond een bijeenkomst tussen de minister en acht telers, twee per betrokken sectorvakgroep. Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens: “Onze sector is de laatste om een status quo te bepleiten. We doen meer dan welke andere sector ook om vooruitgang te boeken op vele vlakken. Maar hoe je het ook draait of keert, we hebben gewasbeschermingsmiddelen nodig. We zijn niet tegen het wegvallen van actieve stoffen, als er een alternatief is.”

Voorbeelden uit de praktijk

De telers kregen de kans om met concrete voorbeelden uit de praktijk duidelijk te maken hoe hoog de nood op dit moment al

is. Zo werd het voorbeeld aangehaald van de problematiek van de perenbladvlo in de hardfruitteelt, waartegen dit seizoen voor het laatst Movento kan worden ingezet. Maar er zijn ook voorbeelden uit akkerbouw, sier- en groenteteelt, zoals de problematiek met zwarte nachtschade in de erwten- en bonenteelt, waarbij de administratieve rompslomp om Basagran te kunnen gebruiken nu al bijna onhaalbaar is. Ook de problematiek rond individuele en gemeenschappelijke vul- en spoelplaatsen kwam aan bod.

Vier vragen

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige Productie bij Boerenbond, zette aan het einde van het overleg nog eens de vragen van de telers op een rij: de mogelijkheid om geen actieve stoffen meer te schrappen zolang er geen alternatief is; vroeger dui-

delijkheid krijgen over de 120-dagenregeling; de te beperkte wettelijke mogelijkheden om gewasbeschermingsmiddelen om gewasbeschermingsmiddelen correct toe te passen bij diverse en veranderende productiemethodes en het afschaffen of minstens vereenvoudigen van het digitaal gewasbeschermingsmiddelenregister.

Daarnaast willen we zo veel mogelijk data van de Vlaamse overheid vlot en snel beschikbaar krijgen om nog beter te kunnen sensibiliseren richting een betere waterkwaliteit. Als we die kans krijgen zien we meestal resultaten na één of twee groeiseizoenen.

De minister luisterde aandachtig en vroeg naar de mogelijkheden die precisielandbouw biedt op het vlak van gewasbescherming en naar de verplichtingen die bedrijven nu al nakomen inzake registratie van de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen op het eigen bedrijf.

Aan het einde van het overleg gaf hij aan dat hij de bezorgdheden genoteerd had en dat hij achter een wetenschappelijke benadering staat van dit vaak te emotionele debat. De telers hopen binnenkort een gelijkaardig gesprek te kunnen voeren met federaal minister van Landbouw David Clarinval. ■

Samenwerkingsakkoord gezondheidszorgen verlengd

TWERKSTELLING Begin februari werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de Christelijke Mutualiteit (CM) en Boerenbond inzake de gezondheids-

zorgen voor seizoenpersoneel verlengd. Tijdelijke werknemers uit andere EU-landen zijn vaak vanaf het derde jaar van hun tewerkstelling in België niet

meer verzekerd voor ziektekosten. Er moet dan een zogenaamde bijpremie worden betaald. Om dergelijke problemen te voorkomen, werd het Fonds Gezondheidszorgen (FGBB) opgericht. Dit fonds is enkel bedoeld voor leden van Boerenbond en AVBS. Werkgevers kunnen voor al hun seizoenpersoneel 6 euro storten in het FGBB. Hierdoor kunnen wij de garantie geven dat er steeds een tussenkomst zal zijn in de kosten van gezondheidszorg. Een eventuele bijpremie wordt vanuit het FGBB betaald. Boerenbond sloot ook een verzekering af bij KBC ingeval van hospitalisatie. Binnenkort start de nieuwe campagne van het Fonds Gezondheidszorgen. Sluit zeker aan voor je seizoenpersoneel. Het kan je in de toekomst veel problemen besparen. ■

Chris Botterman, hoofd Sociale Zaken

www.boerenbond.be/ledenvordelen/fonds-gezondheidszorgen

Op 6 februari werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de CM en Boerenbond inzake de gezondheidszorgen voor seizoenpersoneel verlengd. V.l.n.r.: Lieven Van De Meulebroeke (directeur CM), Chris Botterman (hoofd Sociale Zaken Boerenbond), Bart De Ruyscher (algemeen directeur CM) Franky Billen (CM Limburg) en Kris Van den Avije (directeur CM).

Limus® Perform
De verzekering van een optimale stikstofgebruik

Vizura®
De nitrificatieremmer voor een betere plantenvoeding

BASF
We create chemistry

www.agro.basf.be

Limus® Perform en Vizura®: gedeponeerde handelsmerken BASF. Bemestingsproducten op de markt volgens de marktvoorschriften van de Verordeningen (EG) nr 2019/1009 en (EG) nr 1272/2008. Limus® Perform bevat 2,2'-oxydethanol, N-butylphosphorothioic triamide (NBPT), Agnique AMD 3L, 1-(N,N)-bis(2-hydroxyethyl)amino)propaan-2-ol, N-propylphosphorothioic triamide (NPPT), Vizura® bevat orthofosforzuur, 1H-Pyrazool, 3,4-dimethyl-Isosafat. Gebruik bemestingsproducten veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Vakgroepen in beweging

Akkerbouw | Sociale conditionaliteit in GLB

Om Europese steun te genieten moet je als landbouwbedrijf aan heel wat randvoorwaarden voldoen. Sectorvakgroep Akkerbouw ziet hier een evolutie die niet langer wenselijk is, zeker nu we vaststellen dat meer landbouwers afhaken voor wat het GLB te bieden heeft. We zien een dalend aantal beheerovereenkomsten, iets wat we drie jaar geleden voorspeld hebben door de veel te strenge eisen. Het is jammer dat de overheid niet eerst luistert naar de sector. Nu blijkt dat er toch bijstellingen nodig zijn, had men beter van in het begin goed naar de landbouwsector geluisterd. Ook nieuw in het GLB is dat de landbouwer (met een vorm van personeel) erop moet toezien dat verschillende Europese richtlijnen inzake arbeidsvoorwaarden en veiligheid en preventie op het werk correct worden nageleefd. De bevoegde overheid is hier het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, maar voor deze specifieke eisen doen zij een beroep op de vaststellingen van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WASO). Afhankelijk van de inbreuk op de wetgeving kan een percentage

We zien een dalend aantal beheerovereenkomsten door de veel te strenge eisen.

van de GLB-steun worden ingehouden, naast de sanctie die je opgelegd krijgt door de FOD WASO. Sectorvakgroep Akkerbouw begrijpt dat er correct moet worden omgegaan met personeel, maar betreurt zeer sterk dat daar een dubbele sanctiëring aan gekoppeld wordt. Komende weken wordt er verder overleg gepleegd met alle betrokkenen om de praktische toepassingen verder te concretiseren.

Akkerbouw | Nood aan zekerheid over gewasbeschermingsmiddelen

Steeds meer gewasbeschermingsmiddelen verdwijnen van de Europese of de Belgische markt, terwijl er in andere werelddelen meer mogelijkheden zijn. Dit zorgt voor een ongelijk speelveld. Onze vakgroepleden willen ook meer aandacht voor mens en leefmilieu, maar met de huidige spuittechnieken zouden toch meer actieve stoffen een erkenning moeten kunnen behouden. De universiteit van Leuven maakte in zijn Metaforumstudie een duidelijk statement over gewasbeschermingsmiddelen. Indien we het gebruik en risico van chemische gewasbeschermingsmiddelen met 50% reduceren, zoals voorgesteld door de Europese Commissie, zou dit neerkomen op een gemiddeld opbrengstverlies van 12% in Europa. Om hetzelfde niveau van productie te behouden, zou dit betekenen dat we in Europa 11 miljoen ha meer land nodig hebben. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verminderen heeft dus als kostprijs een verlies aan biodiversiteit en meer broeikasgasuitstoot. Met dit in het achterhoofd vraagt sectorvakgroep Akkerbouw om verder te werken aan een beleid waarin terug meer actieve stoffen een erkenning kunnen krijgen in Europa en België. We moeten politici en de maatschappij opnieuw kennis bijbrengen

over het nut van gewasbescherming, want nu worden deze producten steeds in een slecht daglicht geplaatst. We vragen om geen actieve stoffen meer te schrappen zolang er geen alternatieven zijn.

Akkerbouw | Risicobeheer

We maken ons grote zorgen over het toenemend risicobeheer op akkerbouwbedrijven. Het landbouwcrampenfonds is helaas afgeschafte en de brede weersverzekering die soelaas moest brengen, blijft steken op een te beperkte deelnemingsgraad. Toch vinden we het als sector belangrijk dat voor kapitaalsintensieve teelten de mogelijkheid blijft bestaan dat teelten betaalbaar verzekerbaar blijven.

“Kapitaalsintensieve teelten moeten betaalbaar verzekerbaar blijven.”

Als bedrijf kijken we tegen heel wat risico's aan, dat is deels eigen aan het ondernemerschap, maar deels moeten we op sectorniveau nadenken hoe we de risico's voor de individuele boer kunnen beperken. We onderscheiden volgende soorten risico's: productrisico's, prijs- of marktrisico's, institutionele risico's, financiële risico's en aansprakelijkheidsrisico's. Sectorvakgroep Akkerbouw zal de komende periode goed opvolgen welk beleid Europa zal uitzetten voor zijn GLB na 2027. We verwachten dat er meer aandacht zal zijn voor risicobeheer, maar het VLIIF als duurzaamheidsinvesteringsfonds mogen we daarvoor zeker niet opgeven. ■

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige Productie, Studiedienst

Boerenbond is de grootste land- en tuinbouworganisatie in Vlaanderen. Meer dan 200 bekwame en gemotiveerde medewerkers engageren zich voor een kwaliteitsvolle belangenbehartiging, dienstverlening, vorming en voorlichting. Voor de versterking van team Landbouwboekhouding zijn wij op zoek naar een nieuwe collega voor de functie van (m/v)

Begeleider landbouwboekhouding

Regio Antwerpen

Je functie Je helpt mee om de gegevens van onze land- en tuinbouwers te verwerken en te analyseren. Na een uitgebreide opleiding van enkele maanden op ons hoofdkantoor in Leuven, krijg je de tijd om je te verdiepen in de financiële managementtool 'focus' en je voor te bereiden op actieve bedrijfsbegeleiding. Je ondersteunt bedrijfsleiders bij de opstart en de correcte digitale registratie van de benodigde data. Daarnaast werk je actief mee aan de uitbreiding van ons netwerk van deelnemende bedrijven en de continue verbetering van onze producten en diensten.

Je profiel Je hebt een bachelordiploma in landbouw of gelijkwaardige ervaring. Bekendheid met het landbouwmilieu is een pluspunt. Je hebt een passie voor de technische en economische bedrijfsvoering van land- en tuinbouwbedrijven. Je beschikt over uitstekende sociale vaardigheden. Je werkt nauwkeurig, zelfstandig en hebt oog voor detail.

Ons aanbod Wij bieden een aantrekkelijk salaris met extra voordelen zoals maaltijdcheques, groeps- en hospitalisatieverzekering en een leasewagen. Je krijgt de kans om jezelf te ontwikkelen in een boeiende sector en organisatie, met veel vrijheid in je werkorganisatie.

www.boerenbond.be/vacatures
voor meer info en sollicitaties

BOEREN
BOND
rekruteert

Start sterk met Serenade® tegen bodemziekten Rhizoctonia en Zilvereschurft

Bescherming tegen bodemziekten door wortelkolonisatie

Meer netto opbrengst, hogere kwaliteit; betere schil, minder verliezen

Zeer rendabel in aardappelen voor friet, versmarkt, chips en pootgoedteelt

Gedep. merk Bayer. E.K. nr.: Serenade® 10299P/B. Gebruik GBM veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be - www.cropscience.bayer.be

Europa in 't kort

Europese Commissie | Het onmogelijke mogelijk maken

De wereld is verdeeld. Dat is vorige week gebleken toen de VS niet Rusland of China maar de Europese Unie ervan langs gaf en van verdeeldheid beschuldigde. De VS dwingt de EU tot meer samenhang. De EU weet dat het onmogelijke mogelijk moet worden gemaakt. Dat zegt de Europese Commissie met zoveel woorden wanneer het om de volgende Europese meerjarenbegroting (MFK) gaat. Deze moet aangepast zijn aan de hoge ambities, de terugbetaling van de lening voor 'NextGenerationEU', een lening van 800 miljard euro die na de coronapandemie voor het eerst gezamenlijk werd aangegaan om de Europese economie duurzaam te herstellen, en stabiele nationale bijdragen van de EU-lidstaten. Er zijn dan ook meer eigen inkomsten nodig. De huidige meerjarenbegroting (2021-2027) bedraagt 1.211 miljard euro waarvan 30% naar het landbouwbeleid gaat.

'Verenigd voor onze toekomst' wordt uitgerold op het Berlaymontgebouw in Brussel. De wereld is nooit zo verdeeld geweest.

Europese begroting | Landbouw op zijn hoede

Bij elke begrotingsbespreking sinds de oprichting van de Europese Unie komen de landbouwuitgaven onder druk te staan.

Ditmaal gaat de bekommernis verder. Men zou de structuur van het Europese budget willen wijzigen zodat middelen sneller, efficiënter en flexibeler kunnen worden ingezet naargelang gewijzigde omstandigheden. Er wordt gesuggereerd om alle huidige en nieuwe fondsen, ook de beide Europese landbouwfondsen, in één enkele pot te stoppen. Lidstaten zouden elk hun eigen Europese enveloppe krijgen om met Europese middelen maatwerk te leveren op basis van goedgekeurde strategische plannen. Copa-Cogeca hebben samen met 27 andere belangenorganisaties in de landbouw- en agro-voedingssector gewaarschuwd voor een beleid van verschillende snelheden en ontmanteling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De 'Visie voor Landbouw en Voedsel' die deze week wordt uitgebracht zwijgt trouwens in alle talen over de nodige middelen. Er wordt een visie over de toekomst uitgewerkt zonder budget.

Visie voor Landbouw | Europese Commissie ingedekt

Wie wil nog boer(in) worden? Deze week stelt de Europese Commissie, naar alle verwachtingen, haar 'Visie voor Landbouw en Voedsel' voor. De mededeling krijgt, naar verluidt, de wervende ondertitel: 'Samen een aantrekkelijke landbouw- en agro-voedingssector vorm geven voor de toekomstige generatie'. De Europees Commissie doet een beroep op alle betrokkenen om gezamenlijk het vertrouwen in Europa en in de toekomst te herstellen, rekening houdend met de realiteit en de grote verscheidenheid. Lukt het niet, dan zal dat niet alleen aan haar liggen. Zij wil inzetten op nieuw bloed omdat dit ook meer innovatie en nieuwe ideeën aanbrengt. Generatiewisseling is naast vereenvoudiging de rode draad van deze mededeling die niet bij een mededeling mag blijven. ■

Jacques Van Outryve,
senior writer

37,5

miljard euro administratieve vereenvoudiging

De Europese Commissie belooft in haar werkprogramma voortaan 'sterker, eenvoudiger en sneller' uit de hoek te komen. Vereenvoudiging wordt haar leidmotief. Zij maakt zich sterk de administratieve kosten voor Europese bedrijven tegen het einde van haar legislatuur (2029) met 25% te zullen verminderen, goed voor 37,5 miljard euro. Voor kleine en middelgrote bedrijven zou het zelfs om 35% gaan. Er is alvast werk aan de winkel want de Green Deal jaagt zowat iedereen, overheid en bedrijfsleven, op kosten. Denk aan de verplichte duurzaamheidsverslaggeving (CSRD) en de ontbossingsverordening, om nog van het GLB te zwijgen. "Bedrijven moeten minder tijd steken in administratie en meer in innovatie en het scheppen van banen", zegt de Europese Commissie en ze kondigt zogenaamde 'omnibuswetgevingen' en stresstests aan. Ook het GLB én andere beleidsdomeinen waarmee landbouwers te maken hebben, zullen (verder) worden vereenvoudigd. Een eerste trein(tje) van maatregelen is al doorgevoerd. "Vereenvoudiging is geen deregulering", voegt de Europese Commissie er voor alle duidelijkheid aan toe. Dus, niet minder, wel eenvoudige(re) regels.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Kan je zelf een rijksregisternummer aanvragen?

Elke natuurlijke persoon in België krijgt een uniek nummer, namelijk een identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ-nummer). Iedereen die in ons land werkt of sociale rechten geniet, wordt geïdentificeerd met deze unieke identificatiecode. Wie als werknemer ingeschreven is in het rijksregister, krijgt zo'n INSZ-nummer. Wie niet is ingeschreven in het rijksregister maar toch in België werkt, en dus geïdentificeerd moet worden bij de Sociale Zekerheid, krijgt een BIS-nummer.

BelgianIDpro

Wanneer een seizoenwerknemer in ons land aankomt, moet je als werkgever met de gemeente contact opnemen om een aankomstverklaring '3Septies' te vragen. Vroeger werd op dat moment ook een BIS-nummer aangevraagd. Sinds enige tijd kan je als werkgever zelf een INSZ-nummer of een BIS-nummer aanvragen. Dit kan via de BelgianIDpro-onlinemodule. Je hebt hiervoor de gemeente niet meer nodig. Om als werkgever hiervan gebruik te maken, moet je aangemeld zijn bij de Sociale Zekerheid. Voor de meeste bedrijven is dit het geval omdat men ook dagelijks een Dimona-aangifte doet of gebruikmaakt van de tool green@work. Om toegang te krijgen tot de onlinediensten van de Sociale Zekerheid kan je je aanmelden met je elektronische ID-kaart, een digitaal token of via de app Itsme. Op die manier wordt de gegevensuitwisseling optimaal beveiligd. Het voordeel van BelgianIDpro is dat je snel en veilig een INSZ-nummer ontvangt. Je kan in deze onlinemodule de historiek bijhouden zodat je steeds een volledig overzicht behoudt. Wanneer je een aanvraag doet, volgt er in de meeste gevallen onmiddellijk een antwoord. De aanvraag wordt dan meteen toegevoegd in het globaal overzicht. Het kan voorkomen dat de verwerking even tijd vergt of dat er bijkomend onderzoek of informatie nodig

is. In dit geval ontvang je een e-mail. De aanvraagmodule is sneller en overzichtelijker dan het vroegere online-aanvraagformulier dat niet meer beschikbaar is. Op www.boerenbond.be/actualiteit/kan-ik-zelf-een-rijksregisternummer-aanvragen wordt de procedure stap voor stap uitgelegd. ■

Hoe verloopt een aanvraag praktisch?

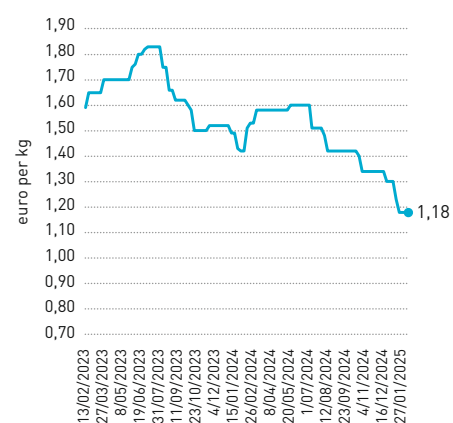
Bij de aanvraag van een INSZ-nummer of een BIS-nummer voor een werknemer heb je steeds een van de volgende documenten nodig: een paspoort, een identiteitskaart of een rijbewijs. De aanvraag verloopt in vier stappen: (1) Alles begint met het inscannen van de identificatiedocumenten van een werknemer. Deze documenten mogen uit meerdere pagina's bestaan en dubbelzijdig ingescand worden; (2) Vervolgens moet je de persoonsgegevens van jouw werknemer invullen op dezelfde wijze zoals ze voorkomen op de ingescande documenten; (3) Nadien moet je de adresgegevens van jouw werknemer invullen. Dit kan het officiële domicilie-adres zijn in het land van herkomst of een verblijfadres in België; (4) Ten slotte kan je de aanvraag versturen. Jouw e-mailadres zal gebruikt worden om je te informeren over de status van je aanvraag. Wanneer je het INSZ- of BIS-nummer ontvangt, kan je voor deze werknemer een Dimona-aangifte doen en vervolgens kan hij beginnen te werken.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaan beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen omtrent sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

Vleesvarkens | Stabiele vleesvarkensprijzen

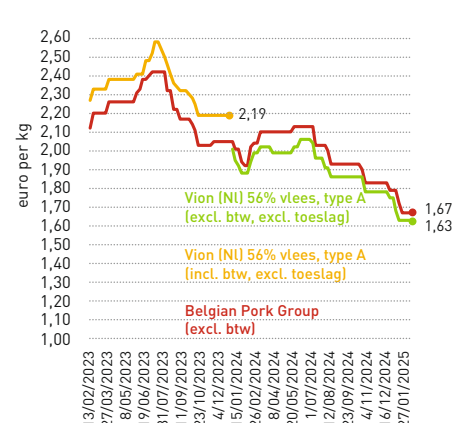
De varkensmarkten ogen rustig. Het aanbod van levende varkens blijft weliswaar te groot voor de markt, maar het ziet er naar uit dat we binnen een paar weken terug in een normale marktwerking terecht komen. De zogenaamde varkensprop smelt weg en dat merken we aan de slachtgewichten die een duidelijke daling laten optekenen. Ook in Duitsland lijkt er weer rust in varkensmarkten te komen. De vraag naar varkensvlees loopt behoorlijk en de afzet naar het Verenigd Koninkrijk trekt verder aan, gezien Duitsland wegens MKZ nu afwezig is op die markt. De export van varkenskarassen naar Oost-Europa blijft evenwel een moeilijk verhaal. Op de wereldmarkt is er gelukkig positief nieuws te rapen. De varkensprijzen in de VS zijn de voorbije weken met 10% gestegen en ook in Canada zitten de varkensprijzen in de lift. Dat is

Prijzevolutie varkens levend

goed nieuws voor de Europese exporteurs die hun concurrentiepositie op de wereldmarkt zien verbeteren. Daarnaast zijn de varkensprijzen in China ook op een hoger niveau gekomen en neemt Zuid-Korea

Prijzevolutie varkens geslacht

meer varkensvlees af. Er mag dan ook verwacht worden dat de export naar derde landen de komende weken zal aantrekken en zodoende zal er ook meer zuurstof in de Europese markten komen. ■

Fruit en groenten | Druk op tomaten-, sla en witloofprijzen

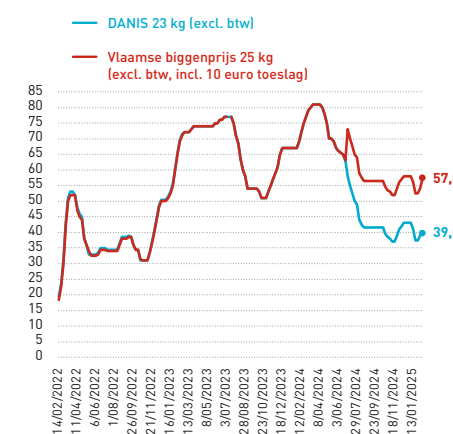
De tomatenmarkt staat onder druk met prijzen van 1,20 euro/kg voor zowel losse als trostomaten. Deze prijs is onvoldoende voor deze tijd van het jaar, met hoge kosten voor de belichte teelt. De druk komt voornamelijk door import uit Noord-Afrika en Spanje, gecombineerd met een lage vraag door het grijze winterweer. Specialties zoals cherrytoms (6 euro/kg) en cocktailtomaten (4 euro/kg) behouden wel hun waarde door de superieure kwaliteit ten opzichte van geïmporteerd product. Komkommers (eveneens belichte teelt) noteren een aanvaardbare prijs van 0,80 euro/stuk. De slamarkt kent moeilijke tijden door toenemende productie in Italië. Met slechts 0,40 euro/stuk blijft de kropsla ver

onder de productiekosten in de winter. Alternatieve slasoorten doen het iets beter (0,65 euro/stuk) dankzij afzet via *convenience* verpakkingen. De witloofprijzen zijn zwak, mede door hoge volumes in zowel België als Noord-Frankrijk. De promo's in de retail hadden niet het verhoopte effect en de prijs zakte naar slechts 0,50 euro/kg voor hydrocultuur. Handgeschoonde spruiten halen nog 3 euro/kg in de laatste weken van het seizoen. Rode- en witte kool doen het goed (meer dan 1 euro/stuk), door een lager aanbod, terwijl savooikool met 0,65 euro/stuk onder de verwachtingen blijft. Prei noteert behoorlijke prijzen (0,80 euro/kg). Het aanbod blijft beperkt door de natte oogstomstandigheden. De eerste asperges

uit de serre werden geveild aan 18 euro/kg, een mooie start. De perenmarkt blijft stabiel met geleidelijk stijgende prijzen naarmate de stocks vorderen. De prijzen voor Conferenceperen variëren van 0,56 euro/kg voor maat 45 tot 1,04 euro/kg voor maten 70-75. B-kwaliteit noteert sterke prijzen tussen 0,63 euro/kg (maat 50) en 0,93 euro/kg (maat 65). Import uit het zuidelijk halfrond heeft voorlopig weinig impact. Ook bij appels zien we stabiliteit met een lichte stijging sinds begin dit jaar. Los product haalt 1,10 euro/kg, en nog 10 cent extra voor de meest gevraagde maten (65-85). Dat is alvast een stuk beter dan vorig jaar, maar er is potentieel voor een verdere stijging naar 1,30-1,40 euro/kg. ■

Biggen | Prijzen stijgen verder

Het aanbod van biggen neemt licht af, terwijl de vraag aantrekt. De voorbije weken zijn de exporteurs die biggen richting Spanje exporteren nadrukkelijk op de markt aanwezig. De vraag is minder extreem dan de voorbije twee jaar, toen de Spaanse varkenshouderij erg te lijden had onder een zware PRRS-epidemie. Momenteel is de ziekte wat meer onder controle, maar toch is de productie nog niet op het eerdere niveau. De aantrekkende export zorgt er wel voor dat onze biggen-noteringen vlot doorstijgen. Het is belangrijk dat de noteringen voldoende snel inspelen op de markt. Op die manier wordt voorkomen dat de toeslagen ongebreideld stijgen en de markttransparantie vermindert. Feit is wel dat er momenteel nog geen echte tekortmarkt is, maar de vrije koppels worden wel wat schaarser. Op korte termijn verwacht men dat de huidige marktsituatie zich zal bestendigen waardoor de biggen-noteringen verder omhoog zullen kijken. ■

Kalveren NUKA: stationair

Ciney - Zwartwit - Max.
Ciney - Witblauw - Gewoon
Ciney - Stieren - Witblauw - Dikbil

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: dalend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: stijgend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: stijgend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (DU) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: stijgend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: stijgend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stationair

PCA - Fontane
PCA - Bintje

Mais: stationair

Synagra - Belgische mais gecertificeerd

Stro: stijgend

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Gerst: dalend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
7 feb	95	=	€/stuk
7 feb	145-265	=	€/stuk
7 feb	735-960	=	€/stuk
7 feb	3,90-4,20	=	€/kg lev. gew.
11 feb	3,50-4,20	=	€/kg lev. gew.
3 feb	739,69	-1,62	€/100 kg koud karkasgew.
7 feb	1625-1800	=	€/stuk
7 feb	4,10-4,50	=	€/kg lev. gew.
11 feb	3,75-4,15	=	€/kg lev. gew.
3 feb	696,78	+5,29	€/100 kg koud karkasgew.
10 feb	42,0	+3,0	€/stuk
10 feb	57,0	+3,0	€/stuk
17 feb	1,367	=	€/kg gesl. gew.
13 feb	1,72	=	€/kg gesl. gew.
10 feb	1,63	=	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toesl.
17 feb	1,670	=	€/kg gesl. gew.
17 feb	1,22	+0,01	€/kg lev. gew., incl. Belplume
12 feb	0,85-0,87	=	€/kg lev. gew.
12 feb	1,22-1,24	+0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume
11 feb	12,58	+0,85	€/100 stuks, excl. toesl.
11 feb	13,08	+0,85	€/100 stuks, excl. toesl.
11 feb	14,99	+0,92	€/100 stuks, excl. toesl.
11 feb	15,39	+0,92	€/100 stuks, excl. toesl.
11 feb	12,94	+0,61	€/100 stuks, excl. toesl.
11 feb	13,83	+0,49	€/100 stuks, excl. toesl.
3 feb	718,03	-21,01	€/100 kg
3 feb	278,44	+7,96	€/100 kg
11 feb	30,00-30,00	=	€/100 kg
11 feb	30,00-30,00	=	€/100 kg
14 feb	191,50	=	€/ton
12 feb	145,00	+5,00	€/ton
14 feb	196,00	-1,50	€/ton
14 feb	186,50	-2,00	€/ton

Wat zegt de melkveebarometer?

Rentabiliteit op goed niveau

De hoge boter- en kaasprijzen waren in 2024 de belangrijkste motor achter de stijgende melkprices. Deze droegen ook bij aan de verbeterde rentabiliteit van melkveebedrijven. Toch kregen melkveehouders te maken met extra kosten, vooral door het natte weer en de impact van blauwtong. Deze extra kosten komen niet tot uiting in de barometer.

Roel Vaes, adviseur Rundvee, Studiedienst

Melk en vleesopbrengsten zijn sturend

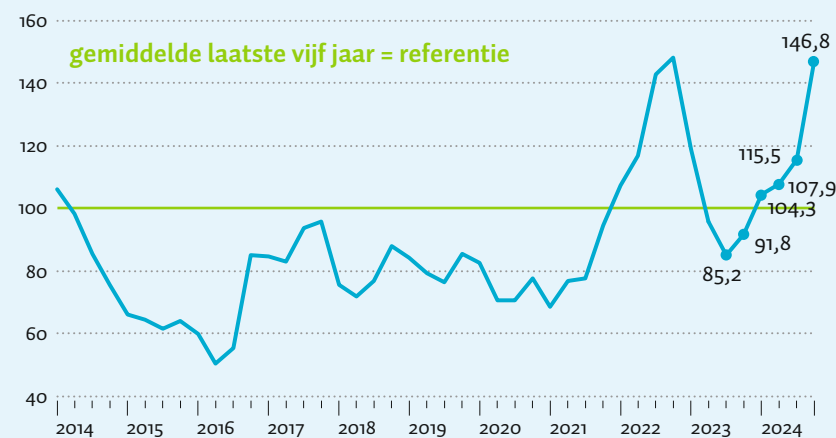
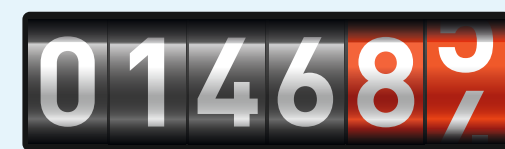
De melkveebarometer geeft aan dat de rentabiliteit op een gemiddeld melkveebedrijf in het vierde kwartaal van

2024 weer sterk steeg, tot 147% van de gemiddelde rentabiliteit van de laatste vijf jaar (referentieperiode). Nadat we in 2023 een lagere rentabiliteit hadden, is deze, zeker in het najaar van 2024,

© TWAN WIJERMANS

Barometer 4de kwartaal 2024

opnieuw doorgestegen onder impuls van de melkpreis. Hiermee zit de rentabiliteit op een vergelijkbaar niveau van najaar 2022. In 2022 piekten de melkprices evenwel op een nog hoger niveau dan eind 2024, maar de kosten (krachtvoer, energie, meststoffen ...) waren in 2022 ook fors hoger. De gemiddeld reëel uitbetaalde BCZ-melkpreis in 2024 bedroeg uiteindelijk 47,8 euro/100 liter, terwijl deze in 2022 afklopte op 54,8 euro/100 liter. In december 2024 noteerde de melkpreis op 56,9 euro/100 liter. Dit is een stijging van 1,7 euro/100 liter ten opzichte van november 2024 en maar liefst een stijging van 12 euro/100 liter tegenover december 2023. Dit bewijst nogmaals de volatiliteit van de zuivelmarkten de laatste jaren.

Naast de melkopbrengsten dragen ook de vleesopbrengsten op de bedrijven bij tot de rentabiliteit. De prijzen van stierenkalveren en reforme melkkoeien stegen fors, zeker in de laatste maan-

den van 2024 en begin 2025. Ze bevinden zich op het hoogste niveau van de laatste jaren, voornamelijk door de impact van blauwtong. De prijs van zwartbonte stierkalveren schommelt momenteel rond 200 à 220 euro voor goede kalveren. De prijs van kruisingstierkalveren schommelt rond 400 à 420 euro en deze van kruisingvaarzen rond 300 à 320 euro. De prijs voor een P2-type reforme melkkoe schommelt rond 4 euro/kg geslacht, die voor een O3-type melkkoe zit op 4,65 euro/kg geslacht.

Blauwtong en nattigheid

Ondanks de gestegen melk- en vleesveeprijzen was 2024 voor melkveehouders geen evident jaar. De kosten van krachtvoer, energie en kunstmest bleven vorig jaar vrij stabiel en deze trend bleef de eerste weken van 2025 aanhouden. Midden februari noteert de sojaprijs (48%) op 365 euro/ton. Ook de prijs van evenwichtig samengesteld

De Belgische melkprices lagen vorig jaar ongeveer 2 euro/100 kg lager dan in Duitsland en Nederland.

krachtvoer bleef in 2024 vrij stabiel, maar lag ongeveer 12% lager dan in 2023. 2024 was echter een extreem nat jaar met een impact op zaai-, groei- en oogstomstandigheden van ruwvoer. Dit had gevolgen voor de kwaliteit van het ruwvoer. Daarnaast hadden de natte weersomstandigheden ook een negatieve impact op de melkkwaliteitsparameters (onder meer het kiemgetal). Toch had de uitbraak van blauwtong type 3 sinds de zomer de grootste impact. Enerzijds was er oversterfte bij de runderen van augustus tot oktober,

maar ook heel wat koeien en vaarzen werden ziek, met koorts en melkverlies tot gevolg. De gevolgen varieerden van bedrijf tot bedrijf, maar zijn duidelijk zichtbaar in de melkleveringsgegevens. Vanaf juni lagen deze systematisch lager dan in 2023, met verschillen van 3 à 4% van september tot november. Dit alles maakt dat er in 2024 uiteindelijk ongeveer 1% minder melk werd geproduceerd dan in 2023. Bovendien blijft blauwtong een negatieve invloed hebben op de vruchtbaarheid en levensvatbaarheid van kalveren. Veel vaarzen en koeien hebben hun vrucht verloren, en er worden vaak misvormde kalveren of kalveren zonder hersenen geboren. Ook de gevolgen voor de vruchtbaarheid zullen waarschijnlijk nog lange tijd merkbaar blijven. Deze kosten zijn niet zichtbaar in de barometer maar hebben op individuele bedrijven wel een grote impact op de rentabiliteit. Hopelijk zal door de

verplichte vaccinatie de invloed van blauwtong minder groot zijn dan de voorbije maanden. Tijdig vaccineren is dus de boodschap!

Melkpreisvergelijking

Uit de cijfers van de internationale melkpreisvergelijking van december 2024, opgemaakt door European Dairy Farmers en ZuivelNL, blijkt dat niet alleen bij ons maar ook in andere Europese landen de melkpreizen sterk zijn aangetrokken. De vergelijking gebeurt op basis van 100 kg standaardmelk (4,2% vet en 3,4% eiwit) voor een levering van 1.000.000 liter op jaarbasis die voldoet aan de basiskwaliteitsnormering. Toch lagen de Belgische melkpreizen (Milcobel en LDA) ongeveer 2 euro/100 kg lager dan in Duitsland en Nederland. Ook uit de eigen melkpreisvergelijking van Boerenbond van de melkerijen actief in België blijkt dat de verschillen in melkpreis in 2024 tussen de melkerijen beperkt bleef tot 0,5 à 1 euro/100 liter. Enkel met FrieslandCampina en Danone waren de verschillen iets groter. In 2023 liepen de verschillen tussen de melkerijen nog op tot 4 euro/100 liter. Hier werd een

bedrijf met 1 miljoen liter bij 4,3% vet en 3,5% eiwit als standaard genomen.

Marktvooruitzichten

De gestegen melkpreizen in 2024 zijn het gevolg van aangetrokken preizen van de voornaamste producten (melkpoeder, boter en kaas). De Europese boterpreis was – samen met de kaaspreis – de voornaamste drijfveer van de melkpreizen. De boterpreis piekte met bijna 8000 euro/ton in het najaar 2024 nog hoger dan in 2022. Begin 2025 is er lichte daling zichtbaar, maar de preis zit voorlopig nog op een goed niveau. Ook de kaaspreizen (cheddar) stegen eind 2025 tot 5000 euro/ton. De mageremelkpoederpreis bleef eerder stabiel in 2024 en begin 2025. De daling van de boterpreis leidt ertoe dat de meeste kopers hun melkpreis januari 2025 wat laten dalen. De vraag is uiteraard hoe de melkpreis de volgende maanden zal evolueren. De melkproductie in de voornaamste exporterende regio's gaat zeker de laatste maanden van 2024 in stijgende lijn, gestimuleerd door de goede melkpreizen wereldwijd. In november 2024 lag de melkproductie in de regio bijna

1% hoger dan in november 2023. De grootste stijgingen waren er in Nieuw-Zeeland en Australië (2%), maar ook in de EU is er een stijging zichtbaar in melkproductie. Er zijn wel grote verschillen tussen de lidstaten onderling, met sterke stijgingen in Ierland en Polen en dalingen in Nederland, Duitsland en België (als gevolg van blauwtong). In de VS bleef in 2024 een stijging in melkproductie uit, onder meer door de problemen met vogelgriep en de klimatologische omstandigheden. De huidige melkpreisvorming zal alleszins de productie blijven stimuleren. Aan de vraagzijde blijft de afzet van boter bepalend voor de melkpreisvorming. Het voorbije jaar werd er meer boter geëxporteerd naar de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Ook voor de kaasexport zijn deze landen leidend. Mageremelkpoeder wordt vanuit Europa in eerste instantie uitgevoerd naar Noord-Afrika (Algerije en Egypte). De export naar China liep vorig jaar sterk terug. Globaal gezien is de verwachting niet dat de preizen van deze producten sterk zullen wegzakken. De vraag blijft grotendeels overeind. Maar er zijn veel onzekerheden die de evolutie van de melkpreisvorming en preisvorming van de zuivelproducten kunnen beïnvloeden. Gezien het belang van de VS in de boter- en kaasexport vanuit de EU zullen verhoogde importheffingen door de VS wel grote gevolgen kunnen hebben voor de handelsstromen en preizen van zuivelproducten, grondstoffen of veevoeder. Het is moeilijk te voorspellen in welke mate deze al dan niet zullen worden doorgeduwd. Voorts zal ook de geopolitieke situatie in het Midden-Oosten en in Israël de export van melkpoeder kunnen beïnvloeden. China produceert zelf steeds meer eigen melkpoeder, waardoor deze afzetmarkt vermoedelijk niet meteen sterk zal aantrekken. Het is dus zeer moeilijk om voorspellingen over de melkpreisvorming te doen. ■

Vakgroepen in beweging

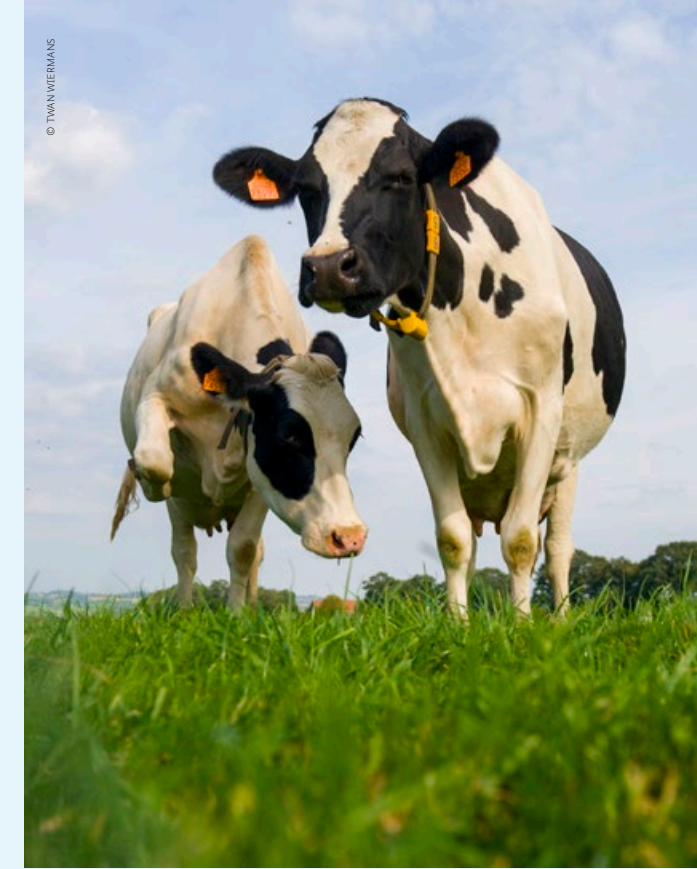
Melkvee | Haalbare NH₃-reducerende maatregelen

Het stikstofdecreet voorziet dat alle melkveehouders tegen 2030 25% NH₃-emissies moeten reduceren. In 2026 komt er een tussentijdse evaluatie. Maar eind 2025 moet ook iedere melkveehouder een emissiereductie van 5% realiseren via reducerende technieken en/of door minder dieren te houden. Deze reductie-inspanningen moeten worden opgenomen in de vergunning en gemeld in de Mestbankaangifte. De vakgroepleden hekelen de onduidelijkheid omtrent de concrete berekening van de 5% reductie-inspanning op bedrijfsniveau. Er is dringend nood aan duidelijke richtlijnen van de overheid, want heel wat veehouders zien door de bomen het bos niet meer. Bovendien is er dringend nood aan praktisch haalbare en betaalbare NH₃-reducerende maatregelen. Het is cruciaal dat er snel bijkomende PAS-maatregelen met voldoende reductiepotentieel kunnen worden toegevoegd. De huidige tijdspanne en procedures om maatregelen op de PAS-lijst te krijgen zijn te lang, wat gepaard gaat met heel wat administratieve lasten en zware meetprotocollen. Ook bijsturingen van de praktische modaliteiten van bestaande PAS-maatregelen blijven aanslepen. Het is duidelijk dat de veehouders deze tijd niet meer hebben. De overheid moet dan ook dringend actie ondernemen om de nodige bijsturingen aan de PAS-maatregelenlijst haalbaar te maken voor de sector!

Melkvee | IBR

We stellen vast dat de voorbije weken spijtig genoeg weer heel wat bedrijven geconfronteerd zijn met een herinsleep of uitbraak van IBR, met grote financiële en emotionele gevolgen. Nochtans zaten we in ons land in de laatste

rechte lijn om de positieve dieren te verwijderen. Dit maakt de nieuwe gevallen extra pijnlijk. Het blijft voor de vakgroepleden cruciaal om te evolueren naar een IBR-vrije status op Europees niveau. Dit zal inspanningen vergen van alle spelers in de keten. Het is voor hen duidelijk dat momenteel het risico op insleep via aankoop van dieren bijzonder reëel blijft. Het is dan ook onbegrijpelijk dat er in de traceerbaarheid van dieren op het niveau van de handel en in handelaarsstallen hiaten zitten waarbij het niet duidelijk is welke dieren allemaal in contact komen met potentieel besmette dieren. Dit is onaanvaardbaar en hypothekeert niet enkel het IBR-programma en het behalen van onze vrije status, maar de traceerbaarheid in het algemeen. Ze pleiten dan ook voor een striktere opvolging van de handelaarsstallen en bijsturingen in de wetgeving om de mazen van het net te dichtten. Ook blijkt nogmaals het belang van goede bioveiligheidsmaatregelen en correcte isolatie van aangekochte dieren. Dit is niet altijd evident bij de aankoop van lacterende dieren, maar blijkt wel noodzakelijk. Op het vlak van bioveiligheid kan men heel wat leren van de collega's-varkens- en -pluimveeouders. Gezien alle nieuwe herinsleepen ook een grote impact hebben op de budgetten van het Sanitair Fonds Rund is een correcte naleving van de regels een vereiste voor de vakgroep om aanspraak te kunnen maken op de eventuele vergoedingen van het fonds bij herinsleep. Tot slot is het duidelijk dat er bij de veehouders heel wat vrees bestaat om besmet te geraken. De vraag om, als bijkomende maatregel ter beperking van de impact van een potentiële IBR-besmetting, te kunnen blijven vaccineren, klinkt steeds luider. De vakgroepleden roepen dan ook op om het vaccinatieverbod vanaf 1 april 2025 te evalueren.

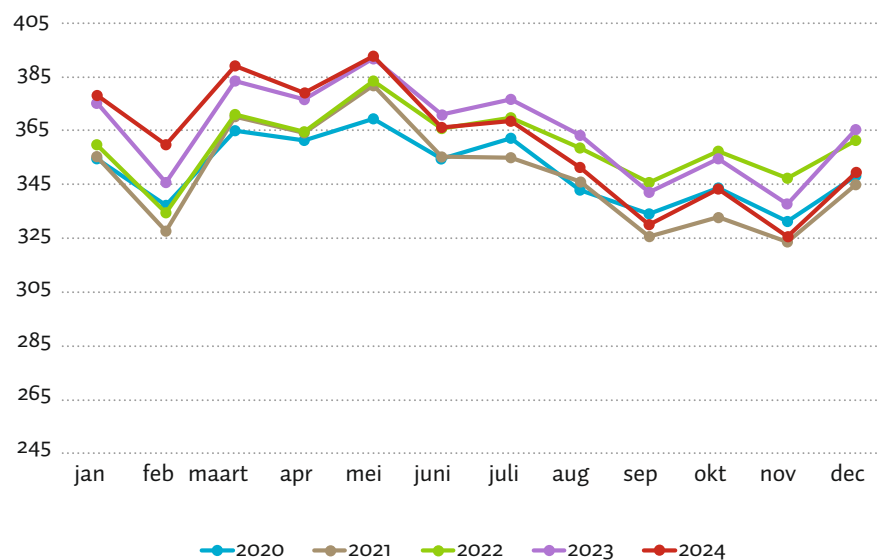
Melkvee | Blauwtong en MAP 7

Gezien de grote impact van blauwtong de voorbije maanden op melkveebedrijven, is tijdig vaccineren voor de vakgroepleden de boodschap. Ze rekenen dan ook op voldoende, tijdig beschikbare vaccins. Verder hebben de vakgroepleden vastgesteld dat het nieuwe MAP werd goedgekeurd. Op zich is het positief dat er duidelijkheid komt, toch zal dit voor melkveeouders een bijkomende impact hebben. Onder meer voor de aanleg van beschermingsstroken langs waterlopen, temeer omdat de goedgekeurde beheer voorwaarden het praktisch management van de percelen zeer sterk beperkt. Ook de verhoogde N-uitscheidingsnormen van hoogproductieve melkkoeien leidt tot potentieel meer onbalans tussen productie en afvoer van drijfmest. Verder hebben ze vragen over de praktische haalbaarheid van een aantal modaliteiten bij het uitrijden van drijfmest. Tot slot herhalen ze het belang van duurzame technieken bij maaiesteelt en het cruciale belang van de derogatie op grasland en Renure voor de melkveebedrijven. ■

Roel Vaes, adviseur Studiedienst

www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

Melkleveringen België

Meer wortel, minder stok

... dat was het uitgangsprincipe van Boerenbond tijdens de onderhandelingen voor MAP 7. De bemestingsnormen voor werkzame stikstof die jaarlijks daalden in MAP 6, konden niet eindeloos blijven dalen. Het doelareaal van verplicht in te zaaien vanggewassen dat jaarlijks steeg in MAP 6, kon niet eindeloos blijven stijgen. Het was tijd voor een systeem dat stimuleert, in plaats van verplicht.

Caroline Van der Heyden, adviseur Mest- en Milieubeleid

Bij de start van de onderhandelingen van het nieuwe mestactieplan lagen zeer strenge reducties op de bemestingsnormen voor werkzame stikstof op tafel. Van minimaal 15% tot 40% voor mais in gebiedstype 1, 2 en 3. Landbouwers werken momenteel al aan de limieten om hun teelten goed te laten groeien. De bijkomende reducties op de bemestingsnormen voor werkzame stikstof zullen er op een bepaald moment voor zorgen dat de teelten helemaal niet meer groeien. En dan nemen ze niets meer op, ook niet de resterende nutriënten die wel nog werden gegeven. Daarnaast straft de maatregel uit MAP 6 waarbij vanggewassen moesten ingezaaid worden op basis van het doelareaal de bedrijven af die historisch al veel vanggewassen inzaaiden door telkens nog meer te eisen. Niet voor elke teelt is het inzaaien van een vanggewas trouwens de beste praktijk. Er is geen 'one size fits all'. Een landbouwer heeft nood aan een keuzepalet van goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken. Daarom kozen de landbouw-, natuur- en milieuoorganisaties voor een nieuw

systeem dat geen jaarlijkse daling van bemestingsnormen inhoudt en geen inzaai van vanggewassen op basis van doelareaal verplicht. De niet-nitraatgevoelige teelten worden niet verder belast. Er gelden geen bijkomende reducties ten opzichte van de eindnorm van MAP 6. De nitraatgevoelige teelten kregen wel een beperkte bijkomende reductie. Hierdoor is er nog slechts een eenmalige verstrenging in de daling van de bemestingsnormen voor werkzame stikstof tegenover deze in MAP 6 voor de nitraatgevoelige teelten, maar die daling kan helemaal of deels teruggewonnen worden door het toepassen van goede praktijken, die hetzelfde effect hebben.

De Vlaamse regering heeft op 7 februari de keuzelijst van goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken voor 2025 goedgekeurd. Voor Boerenbond was het altijd belangrijk dat er bij de start van het bemestingsseizoen duidelijkheid was over de duurzame bemestingstechnieken en dat de keuzelijst voldoende ruim is. Het feit dat de regering nu zeventien praktijken goedkeurde, vormt voor de land- en tuinbouwers een belangrijke eerste stap. ▶

Dossier MAP 7 • deel 3

Op 7 februari keurde de Vlaamse regering een lijst van goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken goed. De reducties van de bemestingsnormen die doorgevoerd worden in MAP 7 kunnen terugverdiend worden door goede bodem-, teelt- en bemestingspraktijken toe te passen. Hierdoor worden landbouwers gestimuleerd, maar niet verplicht, om aan de slag te gaan met bewezen duurzame technieken, wat ongetwijfeld ook de waterkwaliteit ten goede komt. In dit dossier gaan we dieper in op hoe dit systeem in elkaar zit in het kader van MAP 7 en wat de toepassing van de technieken betekent in de reductie op de bemestingsnormen.

Meer info over MAP 7 vind je op onze website.
Ga naar www.boerenbond.be/map7

Beoordeling van praktijken
Boerenbond legde samen met de andere landbouworganisaties een heleboel goede praktijken op tafel tijdens de MAP 7-besprekingen. Op vraag van VLM stelde het Onderzoeksplatform Duurzame Bemesting, een consortium van praktijkcentra, universiteiten, hogescholen, onderzoeksinstellingen en overheden, een studie op waarin deze technieken geëvalueerd werden.

Voor de praktijken waar ze op dit moment voldoende onderbouwing voor hadden, werd een terugverdienpercentage toegekend, opgedeeld voor de niet-nitraatgevoelige teelten en nitraatgevoelige teelten. Daarnaast is ook de mogelijkheid opgenomen om in de toekomst nog nieuwe bodem-, teelt- en bemestingspraktijken op te nemen. Voor de goede praktijk nr. 17 'bijbemesting na advies', is nog de voorwaarde opgenomen dat deze pas in werking treedt nadat voor de bemestingsadviezen een gehomologeerd en gestandaardiseerd systeem door het ILVO is gevalideerd, dat goedgekeurd wordt door de Vlaamse regering. Boerenbond verwacht van de overheid en regering dat dit op heel korte termijn gebeurt, zodat deze goede praktijk ook effectief in 2025 kan ingezet worden.

Implementatie in de praktijk
Iedere landbouwer zal in zijn verzamelaanvraag kunnen aanduiden voor welke percelen hij al dan niet een bepaalde bodem-, teelt- en bemestingspraktijk wil toepassen. Het is dus geen verplichting om goede praktijken toe te passen en ook niet op alle percelen. Als landbouwer kan je vrij kiezen of, en welke praktijk je toepast, die je dan een 'winst' oplevert in de bemestingsnormen (zie tabel). Elke praktijk heeft een potentieel toegekend gekregen in %, die verschillend is voor niet-nitraatgevoelige en

nitraatgevoelige teelten. Door het toepassen van deze techniek op een bepaald perceel zal de voorziene reductie van de bemestingsnormen op werkzame stikstof (rode balk) verminderen tot op het niveau dat naast de techniek staat. In sommige gevallen zal het toepassen van de duurzame technieken echter een kleiner terugverdieneffect geven in een bepaald gebiedstype omdat de winst van de techniek groter is dan de eigenlijke reductie die er gold. Kijk dus per perceel wat de techniek je oplevert, want hij verschilt per gebiedstype en of er al dan niet een nitraatgevoelige of niet-nitraatgevoelige hoofdteelt staat. Denk ook goed na of je de goede praktijk wel echt kan toepassen op dat perceel. Want als je achteraf de praktijk daar toch niet hebt toegepast, dan volgt er voor dat perceel een boete van 250 euro/ha. Wil je aan de slag met de technieken maar weet je nog niet direct hoe dit in de praktijk te implementeren, dan kan je heel wat info vinden bij B3W, de Begeleidingsdienst voor een Betere Bodem- en Waterkwaliteit.

Denk goed na of je effectief voor een duurzame praktijk gaat.

Behoud vanggewasverplichting
Vergeet niet dat in gebiedstype 1, 2 en 3 ook de basisvanggewasverplichting van kracht blijft. Als je de hoofdteelt oogst voor 31 augustus, dan moet je, behalve voor zware kleigronden, verplicht een vanggewas voor 15 september of een nateelt inzaaien. ■

Bekijk je

De tabel geeft je een overzicht van de mate van bemestingsreductie tegenover de werkzame stikstof per teelt en bodemtype (zand/niet zand). Links zie je de info per gebiedstype voor niet-nitraatgevoelige teelt, rechts zie je de impact voor nitraatgevoelige teelt. De kolom 'potentieel' geeft je het terugverdieneffect van de techniek zelf. Daarnaast lees je de impact per gebiedstype.

Voorbeeld
Stel je hebt een perceel in gebiedstype 2 waar je na een nitraatgevoelige teelt een wintergraan denkt in te zaaien voor 15 oktober. In gebiedstype 2 bij een nitraatgevoelige teelt heb je normaal een reductie van de bemestingsnormen van de werkzame N per teelt van -20% (zie rode balk: zonder techniek). Door de goede praktijk kan je potentieel 10% terugverdienen. Zo kom je op -10%.

Enkele definities
Niet-nitraatgevoelige teelt = een teelt die behoort tot de groep van
• graangewassen
• oliehoudende zaden
• eiwithoudende gewassen
• mengsels van vlinderbloemigen
• overige vanggewassen
• of vlas, bieten, grasland, klover, luzerne, spruitkool, cichorei, witloof
Nitraatgevoelige teelt = elke teelt die geen niet-nitraatgevoelige teelt is

Teeltgroep 1: chrysanten, sla, spinazie, schorseneren, witloof, andijvie, koolraap, veldsla, raketsla of wortelen

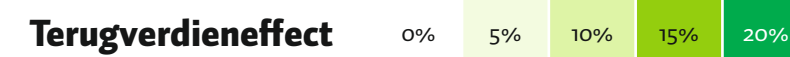
Teeltgroep 2: aardbeien, ijsbergsla, prei, koolrabi, Chinese kool, voederbieten, stamslaboon, bladselder, bleekselder, rode biet, knolselder, knolvenkel, boerenkool, groene selder of venkel

Teeltgroep 3: suikerbieten, courgette, savooikool of wittekool

Teeltgroep 4: doperwtten, rodekool, bloemkool, spruitkool of broccoli

terugverdienmethode

Gebiedstype (GT)	Niet-nitraatgevoelige teelt			Nitraatgevoelige teelt				
	1	2	3	GT	1	2	3	
Indien geen techniek	0%	-10%	-20%		-5%	-20%	-30%	
Duurzame technieken	potentieel			potentieel				
1 Vanggewas uiterlijk op 15 september	15%	0%	0%	-5%	10%	0%	-10%	-20%
2 Vanggewas uiterlijk op 15 oktober	5%	0%	-5%	-15%	0%	-5%	-20%	-30%
3 Onderzaai vanggewas bij mais	NVT	NVT	NVT	NVT	5%	0%	-15%	-25%
4 Wintergranen uiterlijk op 15 oktober	15%	0%	0%	-5%	10%	0%	-10%	-20%
5 Wintergranen uiterlijk op 15 november	5%	0%	-5%	-15%	0%	-5%	-20%	-30%
6 Wintergranen uiterlijk op 15 oktober na tussenteelt vanggewas	20%	0%	0%	0%	15%	0%	-5%	-15%
7 Wintergranen uiterlijk op 15 november na tussenteelt vanggewas	10%	0%	0%	-10%	5%	0%	-15%	-25%
8 Winterkoolzaad uiterlijk op 15 september	20%	0%	0%	0%	15%	0%	-5%	-15%
9 Inzaaien van onbeteelde stroken (minimaal 15%)	10%	0%	0%	-10%	5%	0%	-15%	-25%
10 Afvoer van oogstresten teeltgroep 4	15%	0%	0%	-5%	10%	0%	-10%	-20%
11 Afvoer van oogstresten teeltgroep 3	10%	0%	0%	-10%	5%	0%	-15%	-25%
12 Afvoer van oogstresten teeltgroep 2	5%	0%	-5%	-15%	0%	-5%	-20%	-30%
13 Afvoer van oogstresten teeltgroep 1	0%	0%	-10%	-20%	0%	-5%	-20%	-30%
14 Niet afvoeren van stro	10%	0%	0%	-10%	NVT	NVT	NVT	NVT
15 Doorgroeien van oogstresten van bloemkool of rodekool	NVT	NVT	NVT	NVT	15%	0%	-5%	-15%
16 Doorgroeien van oogstresten van savooikool of wittekool	NVT	NVT	NVT	NVT	10%	0%	-10%	-20%
17 Gefractioneerd bemesten met bijbemesting op basis van bemestingsadvies	5%	0%	-5%	-15%	10%	0%	-10%	-20%

Hoe groener, hoe groter het terugverdieneffect.

Twee goede praktijken kort uitgelegd

Het is belangrijk dat bedrijfsleiders de technieken kunnen kiezen die het best inpasbaar zijn op het eigen bedrijf, en welk traject ze hierbij willen lopen. Er bestaat immers geen 'one-size-fits-all'-oplossing. Hieronder gaan we kort in op twee praktijken die gestimuleerd worden binnen het mestbeleid en die dit voorjaar al actie vereisen als landbouwers hiermee aan de slag willen.

Saartje Degelin, projectleider B3W

1 Gefractioneerd bemesten

Gefractioneerd bemesten is een goede landbouwpraktijk waarbij je de stikstofbemesting voor of bij het planten van je teelt verlaagt om vervolgens tijdens het teeltseizoen de stikstofbemesting bij te sturen in functie van de hoeveelheid stikstof die vrijgesteld werd in de bodem, het teeltverloop en de weersomstandigheden. Deze hoeveelheid kan het best worden ingeschat via een bodemanalyse tijdens de groei van het

gewas. Deze landbouwpraktijk wordt aanbevolen in de teelt van late aardappelen en heel wat groenten. Gefractioneerd bemesten laat toe om eenzelfde opbrengst te realiseren, mogelijk te besparen op de hoeveelheid stikstofkunstmest die toegediend werd en leidt meestal tot een lager nitraatresidu. Of er bespaard kan worden op de benodigde hoeveelheid kunstmest en/of er een lager nitraatresidu behaald zal worden, hangt af van het teelt-

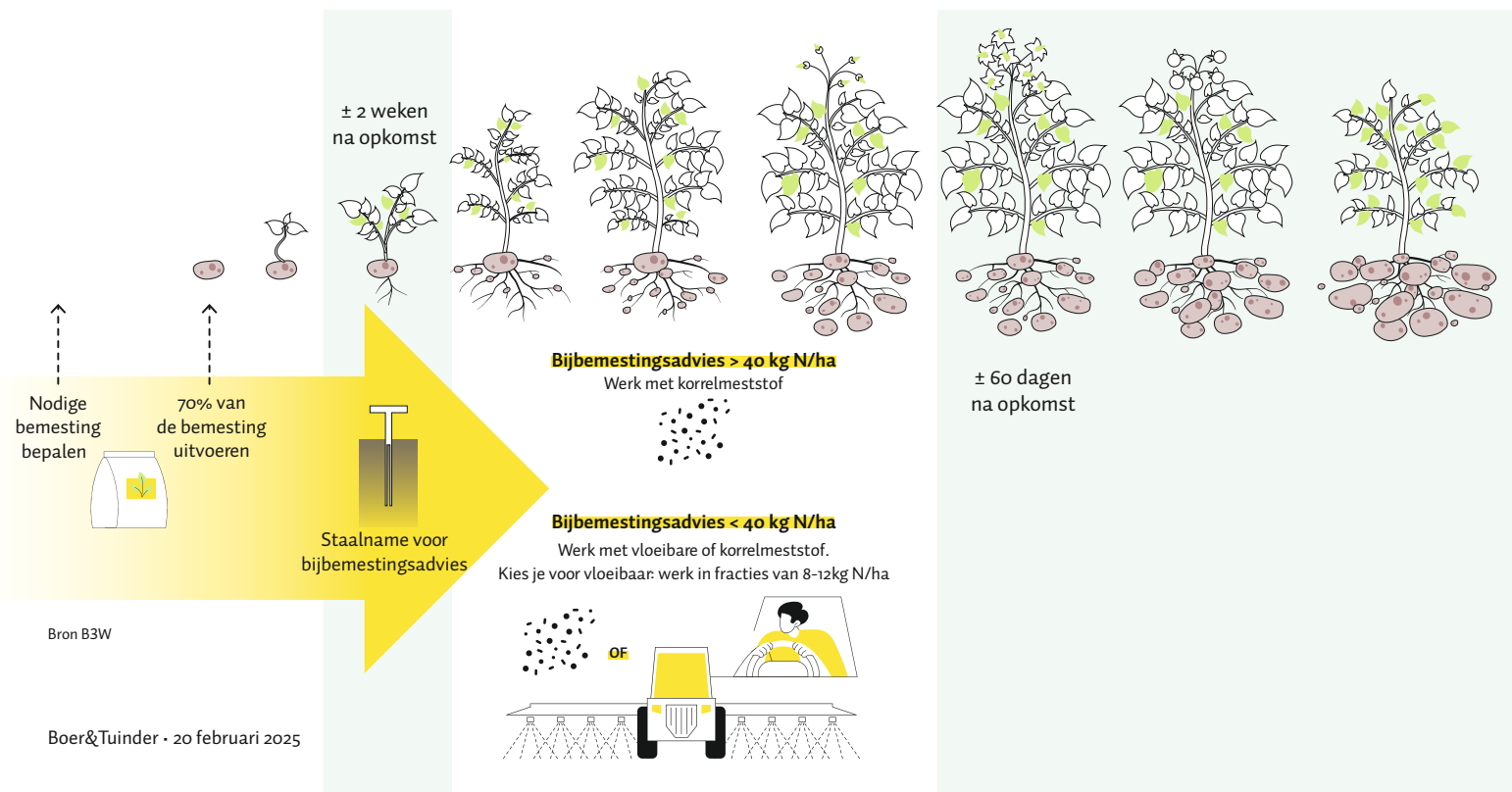
seizoen. Bij proeven bij 12 aardappelteelers in de jaren 2022 en 2023 kon er gemiddeld 40 kg N/ha aan kunstmest uitgespaard worden en was het nitraatresidu gemiddeld 30 kg N/ha lager wanneer er gefractioneerd bemest werd dan wanneer de telers de volledige bemesting voor/bij planten toedienden.

2 Onderzaai van gras in mais

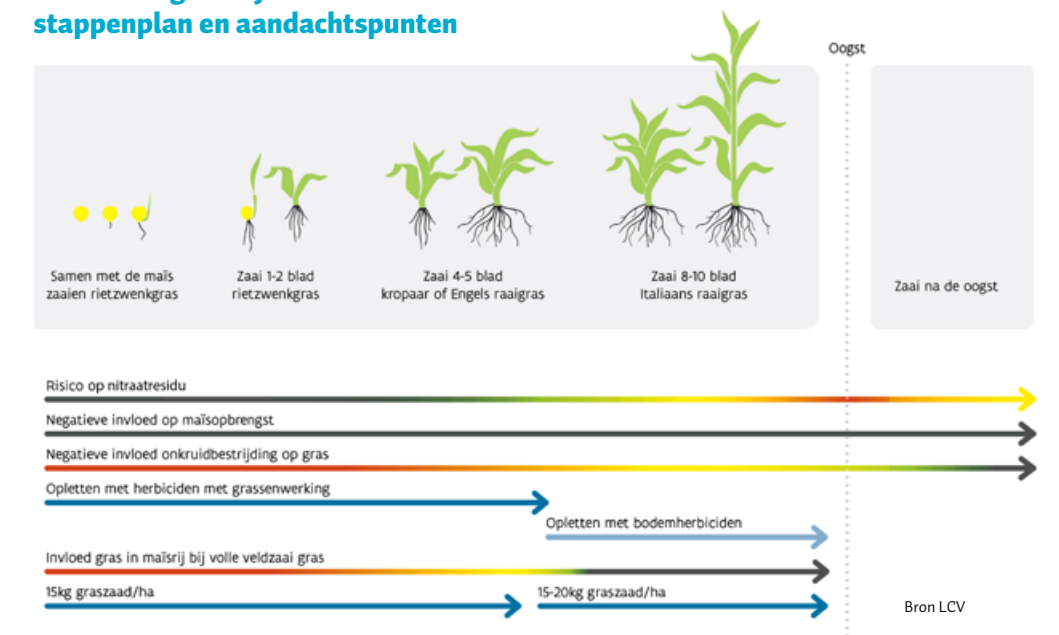
Een onderzaai van gras in mais houdt in dat er gras gelijktijdig (bijvoorbeeld rietzwenkgras) met de mais gezaaid wordt of er gras gezaaid wordt in het begin van de groei van mais (bijvoorbeeld kropbaar of Engels raaigras of Italiaans raaigras).

Een geslaagde onderzaai van gras in mais kan bijdragen aan een lager nitraatresidu en dus minder uitspoeling van nitraten, zonder de maaisopbrengst negatief te beïnvloeden.

Gefractioneerd bemesten van aardappelen: stappenplan en aandachtspunten

Onderzaai gras bij mais: stappenplan en aandachtspunten

De mate van nitraatresidureductie hangt af van het zaaitijdstip, de opkomst van het gras en het teeltseizoen en kan oplopen tot 20 kg N/ha. Hoewel een onderzaai van gras in mais potentieel biedt, zijn er ook een aantal aandachtspunten bij de uitvoering van de techniek zoals de keuze van het perceel en grassoort, de onkruidbestrijding en de juiste zaai techniek. Ook de wens om een snede gras te oogsten in het voorjaar, kan de keuze voor deze techniek beïnvloeden. Bekijk dus zeker het kennispunt op onze website voor meer informatie, getuigenissen van landbouwers en een lijst met loonwerkers met de juiste machines. ■

B3W ondersteunt landbouwers

Ter ondersteuning van de doelstellingen van het Vlaamse mestbeleid zet de Begeleidingsdienst voor een Betere Bodem- en Waterkwaliteit (B3W) zich in om land- en tuinbouwers bij te staan in hun verdere ontwikkeling naar verbeterde praktijken inzake bodem- en nutriëntenbeheer. Deze gespecialiseerde dienstverlening wordt gefinancierd door de VLM sinds 2021. B3W is een consortium van Vlaamse onderzoeks- en praktijkcentra voor de land- en tuinbouw, die samen hun academische expertise, terreinkennis en ervaringen rond demonstratie en begeleiding bundelen. Dit jaar wordt bovendien een nieuwe werking opgestart die meer inzet op een aanpak op bedrijfsniveau met de mogelijkheden rond regeneratieve landbouw en circulaire melkveehouderij.

De begeleidingsdienst doet zelf geen onderzoek maar zet zich in om recente en relevante onderzoeksprojecten te ontsluiten en direct toepasbare handvaten te formuleren voor landbouwers die

interesse hebben om met deze goede bodem- en bemestingspraktijken op het eigen bedrijf aan de slag te gaan.

Wat doet de begeleidingsdienst?

De begeleidingsdienst zet in op verschillende terreinactiviteiten: thematische uitwisselingsmomenten op een landbouwbedrijf en focusgroepen met een kleine groep landbouwers, waarbij de ervaring van de landbouwer steeds centraal staat. Daarnaast zet B3W ook in op een beperkt aantal individuele begeleidingen. Naast deze terreinwerking is ook communicatie naar de brede sector van groot belang. Op die manier tonen we de mogelijkheden die er zijn om het landbouwbedrijf duurzamer te maken en delen we ervaringen en getuigenissen van zo veel mogelijk landbouwers.

Wil je mee aan de slag?

Op B3W-website vind je meer info over goede praktijken en technieken.

Schrijf je nu in voor onze workshops

B3W ontwikkelde een rekentool en handige boekjes om een verlaagde basisbemesting te berekenen voor je perceel groenten of aardappelen. B3W organiseert workshops waar we de oefening maken voor het gefractioneerd bemesten voor je eigen percelen. We bekijken ook met welke meststoffen je de behoefte voor de verschillende nutriënten kan invullen.

- 24 februari, 13.30 uur – Proefcentrum fruitteelt – Sint-Truiden (aardappelen)
- 4 maart, 10 uur – Verbouwenbad Eeklo (aardappelen & groenten)
- 5 maart, 10 uur – Proefstation Groenteteelt Sint-Katelijne-Waver (aardappelen & groenten)
- 14 maart, 10 uur – Proefcentrum Pamel (aardappelen & groenten)
- 17 maart, 14 uur – Viaverda Kruisem (aardappelen & groenten)
- 19 maart, 13 uur – PVL Bocholt (aardappelen & groenten)

Inschrijven via www.b3w.vlaanderen.be/community-events

Moeilijk te bestrijden onkruidgrassen (2)

In Boer&Tuinder 5 van 30 januari lichtten we binnen de grassenfamilie reeds de onderfamilie van de pooideae toe, met daarin onder meer straat- en raaigras, duist, windhalm en kweek. In dit artikel brengen we het vervolg met andere moeilijke warmteminnende C₄-grassen waaronder hanenpoot, setaria, digitaria, giersten en knolcyperus. Deze laatste behoort tot de cypergrassenfamilie. We zien deze grassen voornamelijk opduiken na een jarenlange monocultuur van maïs. Vandaar de keuze om in dit artikel voornamelijk daarop te focussen.

Frederik Goossens, Sanac Fyto

Onderfamilie van de panicoidae

Panicoideae bevatten naast de onkruidgrassen naalbaar, hanenpoot, vingergrassen en giersten ook gewassen zoals sorghum en maïs. Deze grassen behoren allemaal tot de C₄-plantengroep, die later op het seizoen bloeit bij warmere temperaturen aangezien deze grassen van oorsprong afkomstig zijn uit warme, gematigde en tropische streken. De bestrijding vereist vaak nog een ander type van actieve stof, één die niet tot de ACC'ases (Select Prim, Axial ...) behoort.

Naalbaar versus hanenpoot. Naalbaar (geslacht setaria) kiemt als eenjarig en vorstgevoelige plant pas later in de lente. De onderkant van de bladeren is ruw door kleine tandjes. Het tongetje van het blad heeft wimpers of haren.

Verder maken we nog een onderscheid afhankelijk van de plaats van de beharing, namelijk aan de bladschijf of de

Links zien we naalbaar. De onderkant van de bladeren is ruw door de kleine tandjes. Het tongetje van het blad heeft wimpers of haren. Rechts zie je een kaal blad zonder tongetje of haartjes van hanenpoot.

rand van de bladschede. In klein stadium lijkt naalbaar sterk op hanenpoot. Deze laatste (geslacht echinocloa) is een eenjarige plant met een rode basis die sterk vertakt vanaf de bodem. De inplanting op de bodem lijkt op de poot van het gekende dier. Hanenpoot kan tot 1,5 tot 2 meter hoog worden en is in de eerste fase aanwezig op rijkere gronden. Deze plant heeft in tegenstelling tot andere grassen geen tongetje en geen bladbehang.

Vingergrassen. Deze grassen van het geslacht digitaria hebben een vliezig tongetje. Hun bloeiwijze is herkenbaar met rechte tegen elkaar staande aartjes. Deze ontspringen niet altijd vanuit hetzelfde punt maar wel steeds aan de top vanwaar ze uit elkaar spreiden. In detail onderscheiden we enerzijds glad vingergras (*Digitaria ischaemum*) met een algemeen beperkte niet-uniforme beharing en een bladschijf met beperkte tot geen beharing. Anderzijds hebben we harig vingergras (bloedgierst, *Digitaria sanguinalis*) met een bladschijf die zowel aan de onder- als de bovenzijde uniform en dicht behaard is.

Giersten. Deze monocotylen (geslacht panicum) hebben ook een harig tongetje, maar in tegenstelling tot naalbaar een beharing aan de onderzijde van het blad. Ook hier zie je een verschil in uniformiteit van de beharing van bladschede en bladschijf. Pluimgierst (*Panicum milaceum*), draadgierst (*Panicum capillare*), kale gierst (*Panicum dichotomiflorum*) en Zuid-Afrikaanse gierst (*Panicum schinsii*) behoren tot dit geslacht.

Bestrijdingsmogelijkheden

Voor de bestrijdingsmogelijkheden per teelt verwijzen we naar de komende edities. In deze editie leggen we de focus op de bestrijding in maïs.

Triketonen in maïs. Algemeen hebben triketonen in maïs een zeer goede werking tegen breedbladige onkruiden, al zijn er uitzonderingen zoals klaproos en ooievaarsbek. We kunnen verder

aanvullen met thiencarbazonen tot een meer compleet spectrum.

De werking van sulco- en mesotrione is gelijkaardig en goed tegen dicotylen en hanenpoot. Tegen vingergrassen en giersten is de werking beperkt, op naalbaar is er praktisch geen werking. Daarom is een extra ALS-grassencideel zoals Samson (nicosulfuron) of Equip (foramsulfuron) in het schema noodzakelijk. Mesotrione heeft als voordeel zijn bodemwerking, die minder is voor tembotrione. Mesotrione is ook noodzakelijk in de bestrijding van knolcyperus (zie verder).

Tembotrione (Laudis, Capreno) heeft als sterkste triketone de beste werking op de panicoidae, dus zowel op hanenpoot, naalbaar, giersten (panicum) en vingergrassen. Let wel op dat voor een efficiënte bestrijding van deze moeilijke grassen de dosering voldoende hoog moet zijn. Dit versterkt tevens de werking tegen raai-, straatgras en kweek, die voor Callisto dan weer ontbreekt. Het toevoegen van thiencarbazonen aan tembotrione vervolledigt de efficiëntie ter bestrijding van vingergrassen, giersten, maar ook straat-, raaigras en duist.

ALS in maïs. In maïs werken ALS-middelen zoals Samson Extra 60 OD (nicosulfuron) en Equip (foramsulfuron) zeer efficiënt tegen dicotylen. Ze werken uitstekend op hanenpoot én naalbaar, goed tegen giersten (panicums) en leveren een toegevoegde waarde tegen vingergrassen. Let op, ook hier geldt een duidelijk dosiseffect

wanneer we Samson bijvoorbeeld optrekken van 0,4 naar 0,5 of 0,6 l/ha.

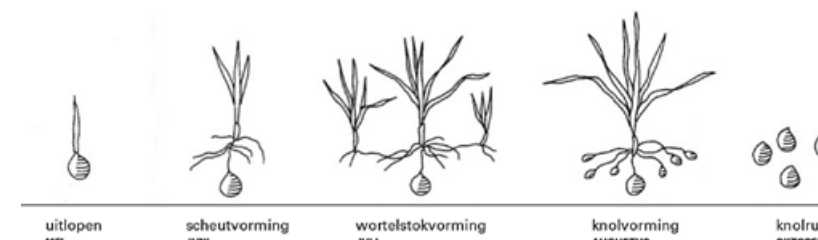
Cypergrassenfamilie

Ook knolcyperus behoort tot de C₄-groep warmteminnende planten. Het heeft een driehoekige stengel met een rode verkleuring aan de voet. De plant is invasief en vermeerdert voornamelijk vegetatief via knolletjes (een paar mm tot 2 cm) en ondergrondse horizontale uitlopers. In het najaar vriest de plant bovengronds kapot en blijven knolletjes in de bodem achter. Het jaar nadien schieten deze opnieuw uit. De knolletjes blijven jarenlang (zelfs 10-15 jaar) kiemkrachtig.

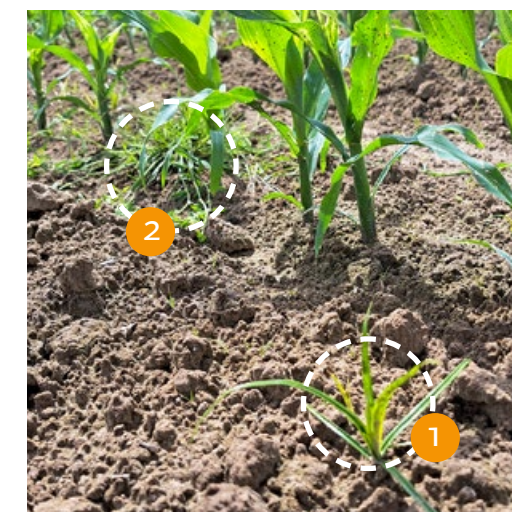
Knolcyperus. De plant bloeit van juli tot oktober. De verspreiding loopt onder andere verder via knolletjes die aanwezig zijn in aarde die kleef aan machines, aanvoer van grond, stalmest ... Slechts één moederknol kan leiden tot 200 planten en 8000 knollen per groeiseizoen

Bestrijdingsmogelijkheden

Een van de mogelijkheden is glyfosaat toepassen in de graanstoppel. Echter is de efficiëntie van glyfosaat op knolcyperus afhankelijk van de genetica van de kloon. Een lage dosis glyfosaat kan de plant net stimuleren tot knolletjesvorming. In het verleden zijn al verschillende proeven uitgevoerd (onder meer met elektrocutie), echter met een beperkt resultaat. Het doel blijft steeds hetzelfde: het uitputten van de moederknollen.

De vorming van nieuwe knollen gebeurt voornamelijk vanaf augustus, de bestrijding moet gebeuren vooraleer planten nieuwe knollen vormen. Hoe meer knollen, hoe meer reservestoffen de knolcyperusplant heeft.

Knolcyperus (1) op een maïscperceel in 2024. Daarnaast duiken andere grassen (2) op. Een combinatie van actieve stoffen (mesotrione + ALS) is hier vereist.

Voor een chemische behandeling hadden we in het verleden Dual Gold (S-metolachloor) als bodemmiddel met een toelating om in te werken in de bodem. Nu kunnen we in maïs enkel gebruikmaken van bodemmiddelen zoals Mojang (pethoxamide) en Frontier Elite (dimethenamide-p) die een brede toelating bezitten tegen eenjarige grassen (poaceae-familie) en breedbladigen. Voor een toepassing tegen knolcyperus (cypergrassenfamilie) bestaat geen officiële toelating. Daarnaast bestaat voor deze middelen geen toelating om in te werken. In na-opkomst komen we ideaal tweemaal met een correctie van een product op basis van mesotrione en pyridaat. Eventueel vullen we dit aan met een toevoegmiddel om het spuitresultaat te verbeteren, bijvoorbeeld met ammoniumsulfaat. De tweede bespuiting komt best zo laat mogelijk om de plant zo groot mogelijk af te doden en moederknollen zo veel mogelijk uit te putten. Let op, er zal ook meer product op de maïsplant terecht komen. Het is daarom aangeraden om de tweede bespuiting uit te voeren met droplegs en zo onder het gewas te spuiten. ■

Johan Pattyn, voorzitter van Vlaams Hoeverund

“Coöperaties ontzorgen zowel klant als vennoot”

In het internationaal jaar van de coöperaties brengen we deze unieke ondernemingsvorm onder de aandacht. We gingen in gesprek met Johan Pattyn, voorzitter van coöperatie Vlaams Hoeverund.

Anne-Marie Vangeenberghe, consultant Coöperatief Ondernemen en Samenwerking

W e zakken af naar Ardoois waar Johan Pattyn tot vorig jaar aardbeien teelde, maar zich nu focust op zijn rundvee. Op het einde van het gesprek vat hij het bestaansrecht van een coöperatie samen: “Ze ontzorgen hun klanten en ontzorgen hun vennoten.” Een uitspraak om te onthouden. Vlaams Hoeverund cv werd in 2019

opgericht vanuit het voelbaar ongenoegen in onze sectorvakgroep Vleesvee. Door de tussenkomst van veehandelaars gaan veehouders te weinig in gesprek met de afnemers en missen ze zo voeling met wat de eindklant vraagt. Tegelijk is er door de tussenhandel weinig contact tussen de veehouders onderling. Redenen genoeg om de keten korter te maken.

Vlaams Hoeverund gaat in dialoog met de afnemers en weet welk vlees zij zoeken. Tegelijk verenigt de coöperatie een honderdtal Vlaamse rundveehouders en weet men zo wat er bij hen leeft. Door afspraken rond transport, slachten, kwaliteit, duurzaamheidsmaatregelen zoals dierenwelzijn en koolstofopslag weet Vlaams Hoeverund meerwaarde uit de markt te halen en de prijzen doorheen het jaar te stabiliseren. Dankzij samenaankopen van sperma, melkpoeder, mineralen, kuilfolie, zaaizaden en koeborstels weet men bovendien de kosten voor de individuele landbouwbedrijven te drukken.

Sterke speler op de markt

Om een sterke speler te zijn op de markt moet je genoeg aanbod hebben. Door zich te verenigen staan de individuele vennoten-rundveehouders sterker dan alleen. Vlaams Hoeverund heeft het jaar rond een voldoende groot aanbod van het type runderen dat de afnemers vragen. In overleg met die afnemers bereidt de coöperatie de vennoten voor op wat die afnemers in de toekomst zullen vragen. Dat betekent dat je als coöperant zicht hebt op de gevraagde bijsturing in je bedrijfsvoering. Vlaams Hoeverund wil zijn leden ook helpen bij de duurzaamheidsrapportering waar elke afnemer met de implementatie van nieuwe reglementering naar begint te vragen. Als coöperatie zorg je voor het levenslang leren van je vennoten. “Wil je verandering, dan moet je opleiding voorzien”, onderlijnt

Johan. “Zo been je niet alleen bij, maar kan je voorop lopen, en zo kan je je onderscheiden op de markt.”

Uitdagingen van de coöperatie

Vlaams Hoeverund kreeg als erkende producentenorganisatie de eerste vijf jaar opstartsteun vanuit de overheid. “Dankzij de opstartsteun konden we volledig vrij afnemers zoeken die ons project genegen waren”, benadrukt Johan. De opstartsteun maakte het mogelijk om uit de startblokken te raken. Na het vinden van genoeg vennoten, en dus ook startkapitaal, het schrijven van statuten en het oprichten van de vennootschap ligt dé uitdaging van een startende coöperatie in het uitvoeren van zowel bestuurlijke als operationele taken. “Zelden heeft een coöperatie in het begin van haar werking genoeg kapitaal om direct personeel in dienst te nemen. Bestuurders zetten zich dubbel in”, aldus Pattyn. Johan kent het verschil tussen grote (met personeel) en kleine (zonder personeel) coöperaties. Hij was jarenlang lid van de raad van bestuur van REO Veiling. Die bestaat in hoofdzaak uit tuinders. Naast de raad van bestuur is er een directieteam en een ruime personeelsploeg die instaat voor al het operationele zoals verkoop, marketing, personeelszaken en ledenwerking. In een grote coöperatie word je als bestuur(der) dus ondersteund door mensen met knowhow in hun domein. In een kleine coöperatie zonder personeel moet die kennis en kunde bij de boerenbestuurders zelf zitten. Dé uitdaging voor Vlaams Hoeverund is dus tweeledig: zorgen dat er bestuurders zijn met genoeg expertise die zich willen en kunnen inzetten voor het algemeen belang van de coöperatie. Het zijn boeren die naast hun eigen landbouwbedrijf ook de vennootschap draaiende houden. Ze zorgen voor het operationele luik van de coöperatie.

Daarnaast moeten die boerenbestuurders ook op lange termijn kunnen denken. Een gedeelde visie helpt om samen te beslissen welke richting je uitgaat, wat je vastpakt en wat je laat voorbijgaan, met wie je wel of net niet in zee gaat, zowel wat nieuwe vennoten als wat afnemers betreft.

“Om een sterke speler te zijn op de markt moet je genoeg aanbod hebben.”

Gezocht: boer-bestuurder-werkkracht

Driejaarlijks wordt de helft van de raad van bestuur opnieuw samengesteld. Zowel nieuwe als zittende bestuurders kunnen zich kandidaat stellen voor een termijn van zes jaar. Er nadert een bestuurswissel en dus gaat het huidige bestuur op zoek naar potentiële kandidaten. Om de rol van het volgende bestuur draaglijker te maken, zetten ze nog altijd in op groei. Meer omzet maakt het immers mogelijk om operationele taken uit te besteden en bestuurders te ontlasten. Alles wijst erop dat er een vraagmarkt komt voor rundvee, een ideaal moment om het aantal verkochte dieren op te krikken. Zo bepaalt de evolutie van de markt ook de evolutie van de coöperatie.

Blik vooruit

Hoewel Vlaams Hoeverund vasthoudt aan haar uitgangspunt kijkt de coöperatie zeker ook vooruit. Ze blijft inzetten op een beter inkomen voor de vennoten door een efficiëntere keten van duurzaam rundvlees, van boer tot bord. Ook houdt men vast aan het feit dat enkel gesloten rundveebedrijven vennoot kunnen worden. Dit helpt om zich

te onderscheiden op de markt. Maar waar de coöperatie opgericht werd door rundveehouders die vooral witblauw kweken, staat de coöperatie open voor andere kansen op de markt. Ook heeft men oog voor innovatie. Zo zoekt de cv partnerschap in een aantal toekomstgerichte projecten. Het doel is om een gezond stuk vlees te blijven aanbieden met minimale druk op de omgeving. “Vandaag sturen emissies, dierenwelzijn, bodemkwaliteit en biodiversiteit innovatie aan. Zonder twijfel liggen de prioriteiten over tien jaar anders”, weet Johan. “Vlaams Hoeverund heeft de ambitie om ook dan nog een sturende partner te zijn.” ■

Kom naar de vorming coöperatief ondernemen

Wil je meer leren over coöperatief ondernemen, zoek je graag mee naar oplossingen voor wat niet werkt of help je graag mee in kaart brengen wat de gedeelde noden of opportuniteiten zijn voor onze deelsectoren in de land- en tuinbouw? Dan ben je welkom op de vorming ‘Coöperatief ondernemen: ouderwets of trendy?’ Telkens om 20 uur in het provinciaal kantoor van Boerenbond. Inschrijven via www.boerenbond.be/vorming of vorming@boerenbond.be

- 26 februari: Roeselare
- 10 maart: Sint-Denijs-Westrem
- 13 maart: Genk

© MATTY VELLEMAN

Nick Van Doorne

- Ondernemingsvorm: maatschap
- Ouders: Kurt en Mia
- Start overnameproces: 2018
- Ligging: Beernem (West-Vlaanderen)
- Sector: 150 stuks melkvee met akkerbouwtaak voor de teelt van voedergewassen

Nick Van Doorne nam het ouderlijk melkveebedrijf over “Het moest een goede beslissing zijn voor iedereen”

Hoewel hij enkele jaren buitenshuis heeft gewerkt, heeft Nick Van Doorne nooit getwijfeld: hij zou het melkveebedrijf overnemen van zijn ouders Kurt en Mia. Toen Nicks zus Leonie besloot om in de toekomst te verhuizen naar de woning van grootvader Van Doorne en ook Nick zelf begon uit te kijken naar een eigen stek, kwam de bedrijfsoverdracht in een stroomversnelling.

In harmonie met alle gezinsleden én correct en uitgebreid begeleid door het team van KBC Agro kon de overname verlopen op een correcte en vlotte manier, die voor alle betrokkenen op de best mogelijke wijze kon verlopen.

Zoon en dochter

De familie Van Doorne melkt 150 koeien op de locatie waar Mia's ouders al sinds de jaren 60 van de vorige eeuw een landbouwbedrijf runden. Zij combineerden toen melkvee met een tak varkenshouderij. In 1988 begonnen Kurt en Mia hun activi-

teit op het bedrijf, met de bouw van een loopstal om de oude bindstal voor de koeien te vervangen. De varkenstak werd stelselmatig afgebouwd en de blik kwam volledig op de toekomst: een hedendaags melkveebedrijf met automatisering waar mogelijk, waar later zoon Nick de kans kreeg om een toekomst in de sector uit te bouwen. “Ik heb altijd het idee gehad om over te nemen, maar daarvoor was er wel een nieuwe melkveestal nodig. De vergunningsprocedure is een lijdensweg geweest waar uiteindelijk in 2018 gelukkig een eind aan kwam. Vanaf toen ben ik thuis-

gebleven om de nieuw stal te realiseren. In november 2019 werd de stal in gebruik genomen.” Nick wordt dit jaar 34, zijn ouders 62. Nog te jong voor hen om al aan een pensioen te denken, maar over de overname werd hier wel al veel langer gepraat. “Alles is in een stroomversnelling gekomen toen onze dochter kenbaar maakte dat ze interesse had om de hoeve van haar grootouders, mijn ouders, te kopen”, vertelt Kurt. “Dan zijn we beginnen nadenken: als zijn zus zo'n stap zet, moet dat voor Nick ook mogelijk zijn.”

Eigen woning

Nick stond te popelen om een eigen woning te hebben. “De ouders zijn dan gaan zoeken naar een andere woning voor zichzelf en vervolgens is er een hele rij aan dominosteentjes beginnen vallen”, vertelt Caroline Tack, adviseur Agro bij KBC. Zij begeleidde het bedrijf van de familie Van Doorne voor de overname, in nauwe samenspraak met Stefaan Vandendriessche, relatie-beheerder bij KBC. “In eerste instantie dacht de familie aan een vennootschap. Maar er is op dit bedrijf sprake van relatief veel onroerend patrimonium. Bovendien waren alle betrokkenen ook nog vrij jong, té jong om al drastische stappen te zetten bij de overdracht aan de volgende generatie. Nick nam over in 2018. Op dit moment worden de volgende stappen in het verwerven van

“De inbreng van alle gesprekspartners was in evenwicht en dat heeft vruchten afgeworpen.” Caroline Tack, adviseur Agro bij KBC die de familie mee begeleidde tijdens de familiale bedrijfsoverdracht.

“Als je er alleen aan begint, zal je dingen vergeten.”

het onroerend goed genomen.” “Zelf speelden wij met het idee van een vennootschap”, vertelt Kurt. “Maar de mensen van KBC hebben ons uitgelegd waarom dat voor onze situatie minder geschikt zou zijn. Een overname is een enorm uitgebreide puzzel en een heel complex gegeven. Het belangrijkste is dat je omringd en gesteund wordt door zo veel mogelijk mensen die er iets van afweten. Op die manier krijg je alles te horen wat je moet weten. Er komt enorm veel bij kijken, het gaat veel verder dan alleen de centen en de gebouwen. Ook vergunningen, contracten ... Samen konden we een draaiboek opstellen zodat we zeker niks zouden vergeten. Als je er alleen aan begint, vergeet je heel zeker dingen. Nu zijn wij zelfs samen met de mensen van KBC naar de notaris geweest. Stefaan Vandendriessche kent ons bedrijf goed, en kon ons daar nog wijzen op belangrijke zaken die gecorrigeerd moesten worden. Je wil in zo'n verhaal ook geen fouten maken, want dat kan serieuze fiscale gevolgen hebben.”

Gelijkberechtiging

Een familiale bedrijfsoverdracht kent heel wat specifieke uitdagingen. “Het moeilijkste was geld vinden”, lacht Nick. “We kwamen eigenlijk altijd al overeen binnen het gezin over hoe we de toekomst zagen. Ik heb een zus, gelijkberechtiging is heel belangrijk. En daar is ook nooit discussie over geweest. Er is altijd heel actief overleg geweest met onze ouders en met de mensen van KBC en SBB. We wisten dat een genomen beslissing voor iedereen een goede beslissing zou moeten zijn.” “Wat jullie in dit proces enorm siert, is

dat jullie als familie nooit over één nacht ijs gaan wanneer jullie een beslissing nemen”, merkt Caroline op. “Jullie zullen altijd alle mogelijkheden afwegen, advies vragen en tot een besluit komen waarbij iedereen tevreden is. Nick, als opvolger, participeert heel actief in het beslissingsproces. Dat is heel belangrijk. De inbreng van alle gesprekspartners is in evenwicht en dat heeft vruchten afgeworpen.”

“Wat ik ook waardevol vond, is om gesprekken te hebben met andere boeren”, vult Kurt aan. “Als je open tegen mekaar kan zeggen waar je mee zit, kan je ook eens luisteren hoe ze die uitdagingen op andere bedrijven aangaan. Bij zo'n overname, maar ook in de rest van je carrière als landbouwer. Als je zelf open kan zijn, en je kan ervaringen delen met andere boeren die dezelfde openheid aan de dag leggen, heb je daar heel veel steun aan.”

Uitdaging voor de toekomst

Mia en Kurt hebben hun nieuwe woning gevonden, Nick is klaar voor de toekomst. Hoewel het nog niet zeker is hoe die er precies zal uitzien. “Het stikstofverhaal hangt ons nog boven het hoofd. Ik laat op dit moment analyseren welke aanpassingen voor mijn stal ook economisch haalbaar zijn. Dat er zoveel onzekerheid is én dat regelgeving zo vaak verandert, maakt het echt heel moeilijk. Nu werken we nog samen als gezin en ik ben er redelijk zeker van dat ik ook na hun pensioen nog op de hulp van mijn ouders zal kunnen rekenen, en misschien springt mijn vriendin ook wel hier of daar bij. Maar arbeid is en blijft wel een uitdaging. Ik bespreek graag met andere boeren hoe zij efficiënter werken om van hen inspiratie op te doen.” “Hoe dat precies loopt, bekijken we wel wanneer het zover is”, rondt Kurt af. “De tijd zal raad brengen, we zetten één stap per keer.”

Benieuwd wat KBC kan betekenen voor jouw land- of tuinbouwbedrijf? Alle informatie van onze experts vind je op www.kbc.be/agro

Gelijkenissen tussen landbouw in de Dominicaanse Republiek en België

“Landbouw blijft landbouw, waar ook ter wereld”

Een halfjaar geleden lanceerde onze ngo Trias de vraag wie mee naar de Dominicaanse Republiek wou voor Trias Connects, een uitwisselingsreis rond landbouw en inclusie. Ward Van der Meulen, consulent bij Boerenbond, aarzelde geen moment om mee te gaan. We spraken hem over de opvallende gelijkenissen en verschillen tussen de Dominicaanse Republiek en België.

Esther Proesmans, Trias

Wat viel je het meest op in de Dominicaanse Republiek?

“De gelijkenissen tussen landbouw in België en de Dominicaanse Republiek waren opvallend. Een van de grootste gedeelde uitdagingen is de impact van het weer. In België kampen we met droogte en overvloedige regenval, terwijl in de Dominicaanse Republiek tropische stormen een groot risico vormen. Het benadrukt hoe afhankelijk landbouwers wereldwijd zijn van onvoorspelbare weersomstandigheden.”

Hoe gaan de boeren daar om met de klimaatverandering?

“In de Dominicaanse Republiek proberen ze klimaatverandering deels aan te pakken door aan diversificatie te doen. Bananenteelt is hun belangrijkste activiteit, maar ze combineren die steeds vaker met andere gewassen zoals kokosnoten en citrusvruchten. Dat biedt niet alleen extra inkomsten, maar helpt ook om de impact van stormen en andere weersomstandigheden te verminderen. De bomen zorgen bij-

voorbeeld voor extra bescherming tegen windschade. Het is een interessante aanpak die laat zien hoe creatief boeren omgaan met uitdagingen.”

Welk moment blijft je het meeste bij?

“We bezochten een landbouwbedrijf in de bananenteelt. We zagen daar hoe de hoge eisen van consumenten leiden tot verspilling. De bananentelers kunnen enkel trossen van zeven bananen exporteren. Bananen die te klein, te groot of te zwaar zijn eindigen als afval. In België zien we hetzelfde: producten die niet aan de perfecte standaard voldoen verliezen hun meerwaarde en

“Deze ervaring heeft me vooral geleerd dat landbouw verbindt, over alle grenzen heen.”

gaan naar de verwerkende industrie of dienen als onderdeel van veevoeder. Het is toch absurd welke eisen consumenten stellen.”

Welke andere gelijkenissen heb je gezien?

“De onzekerheid over toegang tot landbouwgrond. In België hebben we te maken met hoge grondprijzen en versnippering bij erfenissen, waardoor het voor jonge landbouwers moeilijk is om rendabele bedrijven op te bouwen. In de Dominicaanse Republiek is het vergelijkbaar: boeren hebben vaak geen zekerheid over hun grond omdat eigenaars die verkopen voor andere doeleinden, zoals toerisme of stadsontwikkeling. Daarnaast is er de vergrijzing. In België heeft maar een klein deel een opvolger. Veel ouders ontmoedigen hun kinderen om in de landbouw te stappen door de onzekerheid en hoge financiële drempel. In de Dominicaanse Republiek zie je hetzelfde, maar daar hebben ze ook een groot tekort aan arbeidskrachten. Daarom nemen ze veel Haïtiaanse seizoenarbeiders aan op bananenplantages.”

Zijn er ook opvallende verschillen?

“Ja, vooral in de manier waarop ze vrouwen en jongeren betrekken in de landbouw om de vergrijzing aan te pakken. Mannen blijven vaker eigenaar van landbouwbedrijven, of het nu hier is of aan de andere kant van de wereld. Dominicaanse vrouwen spelen vaak een ondersteunende rol, bijvoorbeeld in de administratie of op het veld, net als in België. In de Dominicaanse Republiek is de rolverdeling nog traditioneler dan hier, maar Trias doorbreekt dat door vrouwen te versterken in hun ondernemerschap. Vrouwen leren daar dat ze een actieve rol kunnen spelen, zowel in de landbouw als daarbuiten, krijgen meer zelfvertrouwen en zullen zo sneller landbouwbedrijven overnemen van hun vader of echtgenoot.”

Hoe krijgen jongeren er een plek in de landbouw?

“Ze krijgen opleidingen om met drones te werken en besproeien daarmee in loonwerk de bananenvelden bij boeren in de buurt. Vroeger gebeurde de besproeiing met een vliegtuig, maar nu doen ze dus aan precisielandbouw dankzij die drones. Zulke initiatieven bieden jongeren niet alleen een toekomst, maar dragen ook bij aan de modernisering van de sector. Het is indrukwekkend hoe jongeren een plek vinden in de landbouw zonder dat het voor hen kapitaalintensief is.”

Welke impact heeft deze reis op jou persoonlijk gehad?

“Deze ervaring heeft me vooral geleerd dat landbouw verbindt, over alle grenzen heen. Ik ben nu meer bewust van hoe belangrijk het is om jongeren te betrekken in de sector. We kunnen er bij Boerenbond zeker van leren om onze organisatie inclusiever en diverser te maken. Daarnaast ben ik nu in mijn job meer bewust van de stereotiepe rolverdeling tussen mannen en vrouwen op landbouwbedrijven. Dat zal ik proberen aan te kaarten als ik landbouwers advies geef.” ■

Wie is Ward Van der Meulen?

Ward is dienstbetoonconsulent en lid van de inclusiewerkgroep van Boerenbond en Landelijke Gilden. In zijn rol biedt hij advies aan landbouwers over onder meer de pachtwetgeving en administratieve vraagstukken. Zijn passie voor inclusie en diversiteit inspireerde hem om mee te gaan met Trias naar de Dominicaanse Republiek, waar hij de kans kreeg om landbouw vanuit een nieuw perspectief te ontdekken.

Hoe Boerenbond een thuis wordt voor iedereen

Sinds 2024 werken we er achter de schermen aan om van Boerenbond een plek te maken waar iedereen zich welkom en thuis voelt. Met de werkgroep Diversiteit, Inclusie en Gelijkewaardigheid zullen we onder begeleiding van Trias de drempels in kaart brengen en een ambitieus stappenplan ontwikkelen. We willen dat iedereen bij Boerenbond zich kan thuis voelen op de werkplek en zich inzet om anderen te laten thuis voelen.

Over Trias

Zoals Boerenbond land- en tuinbouwers in België versterkt, doet Trias dat voor agrarische ondernemers in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Als internationale non-profitorganisatie versterkt en verbindt Trias ondernemers wereldwijd via hun ondernemersorganisaties, gedreven door mens en milieu.

Meer info via www.trias.ngo

Positief naar buiten komen met de landbouw

In Slypskapelle treffen we de plaatselijke voorzitter van de lokale landelijke gilde, Brecht Dumoulin. Hij woont net buiten het dorp dat zo'n 1000 inwoners telt en een drietal kilometer ten zuiden van het centrum van Moorslede ligt. Hij nam het ouderlijk akkerbouwbedrijf van zijn vader over en runt dat in bijberoep, naast zijn job als productieplanner bij Milcobel. Alsof dat nog niet genoeg is, brouwt Brecht sinds 2012 zijn eigen bier, Klets.

Tom Dewanckele

Brecht Dumoulin vertelt: "Ik ben de vierde generatie die hier van vader op zoon het bedrijf heeft verdergezet. Mijn grootouders hadden nog een gemengd bedrijf zoals vele landbouwers in die tijd. In de beginjaren hebben mijn ouders nog kippen gehouden, maar ze zijn dan omgeschakeld naar puur akkerbouw. Ik ben blij

om het bedrijf van 14 ha in bijberoep te kunnen verderzetten en vind het een welgekomen afwisseling met mijn job bij Milcobel, waar ik vooral achter de computer zit."

Toch blijf je gebeten door de landbouw?
"Ik ben als kind ooit één keer met de jeugdbeweging op kamp geweest, maar

toen ik terug thuiskwam was zowel onze tarwe als al ons stro weg. Dat wou ik geen tweede keer meemaken, ik durf het zelfs een klein trauma noemen. Ik ben persoonlijk het meest geïnteresseerd in bodembeheer en bemesting. Ik kan me soms uren verliezen in zaken opzoeken en lezen daarover. Verder ben ik vooral gebeten door de rijke historie van landbouw als voedsel- en drankvoorzieners."

Je brouwt al even een eigen bier?

Ik speelde al langer met het idee, maar we zijn uiteindelijk in 2012 op de markt gekomen met onze Klets. Onze brouwerij 'Bier en Karakter' is in de loop der jaren stelselmatig gegroeid en heeft ondertussen drie bieren in het assortiment. We hebben twee tripels en één

stout, waarvan twee bieren volledig eigen creaties zijn. Ik speel nog met veel ideeën die allemaal wel blijvend onder mijn interesse in landbouw, eten en drinken, vallen."

Je wil de landbouw op die manier in een positief daglicht stellen?

"Dat vind ik inderdaad zeer belangrijk. Het wordt er voor onze sector zeker niet gemakkelijker op en ik hoop op die manier mijn steentje te kunnen bijdragen aan een positieve toekomst voor de landbouw. Ik ben ervan overtuigd dat kleine dingen hier een groot verschil kunnen maken. We hebben bijvoorbeeld een zonnebloempluk georganiseerd waardoor een dure groenbemester plots mijn voordeligste werd. Het was een hele mooie namiddag voor veel mensen uit onze streek en de kloof tussen boer en burger is op die manier weer wat kleiner geworden."

Het is belangrijk voor jou om contact te leggen met mensen van buiten de sector?

"Klopt, we hebben bijvoorbeeld met onze landelijke gilde in het dorp onder

de kerktoeren een boerenfrietkot georganiseerd. We hebben daarmee maar liefst 600 bezoekers van vers gesneden frietjes van Slypse aardappelen mogen voorzien. Ik vind het prachtig om via het verenigingsleven mensen met dezelfde interesse te kunnen samenbrengen, maar het is minstens even belangrijk om in contact te komen met mensen met een andere achtergrond. Zo leer je nog het meest van elkaar."

Hoe kijk je naar de toekomst?

"We starten binnenkort onze Buurderij op waarmee we een plaatselijk verkooppunt voor lokale voedselproducenten willen worden. Net zoals tijdens onze rondleiding op de zonnebloempluk, zal dit extra kansen geven om mensen een woordje uitleg te kunnen geven over de landbouw. We mogen er als landbouwers niet van uitgaan dat mensen weten waar we dagelijks mee geconfronteerd worden. Het is belangrijk om die kennis te delen en zo terug maatschappelijk draagvlak te kunnen creëren voor, laat ons eerlijk zijn, toch de mooiste sector die er bestaat!" ■

Brechts brouwerij 'Bier en Karakter' is in de loop der jaren stelselmatig gegroeid en heeft ondertussen drie bieren in het assortiment.

Wie?

Brecht Dumoulin is getrouwd met Nathalie Pollentier. Hij is productieplanner bij Milcobel en runt in bijberoep samen met Nathalie het ouderlijk akkerbouwbedrijf in Slypskapelle (Moorslede). Hij is daarnaast al zes jaar voorzitter van de plaatselijke afdeling van Landelijke Gilden, brouwt zijn eigen bier en start binnenkort met een 'buurderij'.

Waarom lid?

"Ik vind het belangrijk dat een overkoepelende organisatie de belangen van de land- en tuinbouwers verdedigt. Ik ben zelf al lang lid van Landelijke Gilden en sinds ik thuis het bedrijf heb overgenomen logischerwijs dus ook van Boerenbond."

Toekomstdromen?

"Op heel korte termijn hoop ik dat onze buurderij goed kan starten. We willen een plaatselijk verkooppunt worden voor de aanwezige lokale voedselproducenten in onze streek."

"We moeten meer contact leggen met mensen van buiten onze sector zodat ze weten wat we doen."

Meer zien?

Wil je meer zien en horen over de passie van Brecht, scan dan deze QR-code.

STERK, STRESSBESTENDIG & OOGSTZEKERHEID

JORION PHILIP-SEEDS

**Vraag voor de expert van
SBB Accountants & Adviseurs**

Jan Meykens, SBB Accountants & Adviseurs

Waarop letten bij het invullen van de mestaangifte?

Inhoudelijk werd de mestaangifte niet gewijzigd in vergelijking met vorig jaar. Wel kan je nu jouw Mestbankaangifte zelf wijzigen tot en met 15 maart. In de loop van 2024 wijzigde ook de periode die je hebt om het digitale kunstmestregister in te vullen (zie kader).

- Via de rubriek 'Aangifte' kan je tot en met 15 maart klikken op 'Aangifte aanpassen' als je wijzigingen zou willen aanbrengen. Denk eraan om de aangepaste aangifte telkens opnieuw in te dienen via de knop 'Controleren en doorsturen', anders gaan de wijzigingen verloren.
- Belangrijk bij het invullen van de mestaangifte is dat jouw kunstmestgebruik op basis van het gebruiksregister vooraf werd ingevuld door de Mestbank. Dit is je eigen gebruik, maar ook het gebruik van andere landbouwers op jouw percelen. Controleer dit zeker goed omdat er in de loop van vorig jaar een grondige wijziging kwam in deze registratieplicht. Als je over een vrijstelling beschikte voor het invullen van het kunstmestgebruiksregister, moet je de gebruikte hoeveelheid kunstmest in 2024 nu zeker wel opgeven. Net zoals vorig jaar moet je ook steeds de hoeveelheid kunstmest in stock opgeven.
- Organische en organo-minerale meststoffen zijn geen kunstmeststoffen, maar je moet ze wel opgeven in de aangifte. Hiervoor is er een aparte vraag voorzien waar je de gebruikte hoeveelheid moet aangeven. Deze hoeveelheid moet niet in het kunstmestregister worden opgenomen.
- Belangrijk! Voor de aangifte van de opslag van mestsoorten waarvoor er geen forfaitaire richtwaarde bestaat, moet je over een geldig analyseresultaat beschikken. Zorg er zeker voor dat dit in orde is, anders kan de Mestbank een boete opleggen. Verder moet je ook aanduiden of er op jouw bedrijf dierlijke of andere meststoffen zijn opgeslagen in één of meerdere mestzakken.

Je hebt tot en met 15 maart om de aangifte in te vullen. ■

Wanneer digitaal kunstmestregister in 2025 invullen?

Verhandelingsregister. Voor de verhandelingen van kunstmest (ontvangst, overdracht of gebruik op eigen grond buiten Vlaanderen) heb je tot en met de zevende dag van de maand om jouw verhandeling van kunstmest van de vorige maand door te geven op het Mestbankloket. Als je op 21 maart kunstmest ontvangt, krijg je tot en met 7 april de tijd om de verhandeling in het kunstmestregister in te vullen.

Gebruiksregister. Ook hier krijg je tot en met de zevende dag van de maand om je gebruik van kunstmest van de vorige maand door te geven op het Mestbankloket. Alleen tussen het eerste gebruik van kunstmest tot aan de deadline van de verzamelaanvraag, is de situatie lichtjes anders. Daar krijg je tijd tot de zevende dag na de uiterste indiendatum van de verzamelaanvraag (doorgaans 30 april) om het gebruik in het kunstmestregister in te vullen. Met andere woorden: als je kunstmest gebruikt vóór 30 april, krijg je tot en met 7 mei de tijd om het register in te vullen. Verder krijg je ook een vrijstelling voor het gebruikersregister voor percelen in gebiedstype 0 of voor percelen die behoren tot een bedrijf met een vrijstelling van gebiedsgerichte maatregelen. Bij teelten op groeimedium (grondloze teelten), moet het kunstmestgebruik ook niet geregistreerd worden. Let op: in deze gevallen moet je wel nog steeds het verhandelingsregister invullen.

Inatreq™ active

Inatreq™ Active is de werkzame stof van de producten Aquino™, Peacoq™, Questar™ en Univoq™

- > Volledig nieuwe werkwijze
- > Belangrijk voor goed resistentie management
- > Sterk op septoria en roesten
- > Flexibel: kan op T1 of T2 ingezet worden

Scan de QR-code voor meer informatie

© Geregistreerd merk van Corteva Agriscience.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor verdere productinformatie met inbegrip van gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be.

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden. De meest actuele informatie vind je op www.boerenbond.be/vorming

Fytollicentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytollicentie.

Antwerpen

Infosessie actualiteiten tewerkstelling - Boerenbond en Acerta

Sprekers: Chris Botterman, Tom Dirix
● 20 februari, 20 uur
■ Hof Van Beatris, Lier
Provinciale Vakgroep Glasgroenten Antwerpen

Zonevrije woningen

Spreker: Kris Peeters
● 24 februari, 20 uur
■ OC Kasterlee, Kasterlee
Bedrijfs-gilde Kasterlee

Vlaams-Brabant

Premievergadering Pamel

Sprekers: Toon De Keukelaere, Kristof Merckx
● 25 februari, 20 uur
■ Peerenbosch, Pamel
Provinciale Vakgroep Melkvee Brabant

Fytobijscholing Kenniskring Tafeldruiven

Sprekers: Evelien Aussems, Marc Wouters
● 26 februari, 19.30 uur
■ Den Blank, Overijse
○ Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Wijnbouw

Premievergadering Glabbeek

Sprekers: Toon De Keukelaere, Kristof Merckx
● 27 februari, 20 uur
■ Glazuur, Glabbeek
Provinciale Vakgroep Melkvee Brabant

Limburg

Overzicht van het aardbeienonderzoek op Proefcentrum Hoogstraten

Spreker: Peter Melis
● 25 februari, 19 uur
■ Onlinevorming
○ Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Limburgse Aardbeitelers

Infosessie actualiteiten tewerkstelling - Boerenbond en Acerta

Sprekers: Chris Botterman, Tom Dirix
● 25 februari, 20 uur
■ 't Veilingshuis, Sint-Truiden
Provinciale Vakgroep Fruit Limburg

Hoe maak ik mijn bedrijf robuuster

Spreker: Melanie Van Raaij
● 27 februari, 20.15 uur
■ 't Jonckholt, Bilzen
Bedrijfs-gilde Kempen - Haspengouw

Oost-Vlaanderen

Pachtwet

Spreker: Ward Van der Meulen
● 24 februari, 20 uur
■ Schoolke Moregem, Moregem
Bedrijfs-gilde Wortegem-Petegem

FYTO : actualiteiten gewasbescherming

Sprekers: Andreas Vandersmissen, Karolien Cools
● 24 februari, 20 uur
■ CC De Meet, Sint-Laureins
Bedrijfs-gilde Assenede

Actualiteiten land- en tuinbouw

Spreker: Karolien Vermeulen
● 24 februari, 20 uur
■ Hof ter Motte, Nevele
Bedrijfs-gilde Deinze - Nevele

Actualiteiten in de land- en tuinbouw

Spreker: Wout Van den Bossche
● 25 februari, 20 uur
■ Sint Renilde Zaal, Hamme
Bedrijfs-gilde Hamme

Actualiteit melkvee

Spreker: Dirk Audenaert
● 26 februari, 20.15 uur
■ Parochiaal Centrum, Bassevelde
Gent - Eeklo Melkveehouders

Fytovergadering: IPM en randvoorwaarden

Spreker: Karolien Cools
● 27 februari, 20 uur
■ Café Sekuurne, Balegem
Bedrijfs-gilde Merelbeke - Melle - Oosterzele

West-Vlaanderen

De Fyteauncan voor jouw bedrijf

Spreker: Danny Callens
● 20 februari, 20 uur
■ Hoevehotel Ter Haeghe, Gistel
Bedrijfs-gilde Oudenburg

Actualiteiten in de land- en tuinbouw

Spreker: Dirk Vermander
● 20 februari, 20 uur
■ Zaal Den Oever, Koekelare
Bedrijfs-gilde Koekelare

Actuele vleesveedossiers

Spreker: Dirk Audenaert
● 20 februari, 20.15 uur
■ Boerenbond, Roeselare
Provinciale Vakgroep Vleesvee en Kalveren West-Vlaanderen

Arbeidsveiligheid bij machines voor grove groenten

Sprekers: Erika Buggenhout, Christophe Vermaete
● 21 februari, 14.30 uur
■ Peter Deleu, Staden
Midden-West-Vlaanderen Grove Groenten

Vaccinaties en metabool profiel

Spreker: Wouter van Mol
● 24 februari, 20 uur
■ Zuidleien, Oostkamp
Brugge Melkveehouders

Reglementair werken met occasionele helpers

Spreker: Lien Tyvaert

● 24 februari, 20 uur
■ JOC, Dentergem
Bedrijfs-gilde Dentergem

Slimme en veilige strategieën voor een ongediertevrij-bedrijf

Spreker: Anthony Van Biesen
● 25 februari, 20 uur
■ Jan Wittoenzaal, Oostkamp
Brugge Varkenshouders

Actualiteiten in de land- & tuinbouw

Spreker: Dirk Vermander
● 26 februari, 20 uur
■ Ontmoetingscentrum, Reninge
Bedrijfs-gilde Lo-Reninge

Fyto vergadering: Mechanische onkruidbestrijding en herkennen en bestrijden van moeilijke onkruiden

Sprekers: Lieven Delanote, Geert Verhiest
● 27 februari, 19.30 uur
■ OC Den Elver, Elverdinge
Bedrijfs-gilde Ieper

Veilig werken op hoogte en met elektrische transpallet

Sprekers: Lien Tyvaert, Bjorn Snoeck
● 27 februari, 19.30 uur
■ Bedrijf Neeegro, Ingelmunster
○ Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Actualiteiten in de land- en tuinbouw

Spreker: Dirk Vermander
● 27 februari, 20 uur
■ Zaal Scora, Middelkerke
Bedrijfs-gilde Middelkerke

Strategisch behandelen Mastitis

Spreker: Marina Stevens
● 27 februari, 20 uur
■ Buurthuis, Rollegem
Kortrijk Melkveehouders

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Je hoofd vrijhouden voor wat echt telt?

Laat Acerta je ontzorgen van al je loon- en personeelsadministratie.

acerta omdathet *loont*.be

Wij hebben jou in 't oog. Jij ons?

www.mediaservice.be

Media service

Pootgoedbehandeling op maat

Monarch®
Vloeibare rhizoctoniabehandeling

Ook verkrijgbaar als poeder:
Symphonie®

Tegen rhizoctonia én zilverschurft:
FLIM®

Certis Belchim
GROWING TOGETHER

certisbelchim.be

Monarch (460 g/l flutolanil, 9820P/B), Symphonie (60 g/kg flutolanil, 8529P/B), Flim (308 g/l flutolanil + 38,50 g/l imazalil, 11083P/B) zijn producten van Nichino Europe Co., Ltd.
Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees aandachtig het etiket met productinformatie vóór gebruik. Zorg ervoor dat u met het product of zijn verpakking geen water verontreinigt.

50 varkenshouders op post voor jaarvergadering

JAARVERGADERING Op 22 januari vond in de Bouwhoeve in Wortel de jaarvergadering van de Antwerpse varkenshouders plaats. Een 50-tal varkenshouders tekende present voor een interessante toelichting van Bram Van Hecke, adviseur landbouw van minister Brouns, en Wouter Wytynck, adviseur Dierlijke Veredeling bij Boerenbond.

Uitdagingen en vooruitzichten voor de landbouwsector

Bram Van Hecke gaf een overzicht van de uitdagingen en kansen inzake het Europese landbouwbeleid. Frans Timmermans lanceerde in 2019 de Green Deal zonder overleg met de sector, wat tot ambitieuze doelen leidde, die te weinig gedragen waren. Intussen zorgden de boerenprotesten voor politieke veranderingen. De EU richt zich weer op voedselzekerheid, een belangrijke taak van de landbouw. Ook in concreet beleid zal dit gebeuren. De nitraatrichtlijn wordt in 2025 geëvalueerd en binnen de habitatrichtlijn moet worden bekeken of sommige doelen nog maatschappelijk haalbaar en wenselijk zijn. Ook de klimaatverandering blijft een cruciaal onderwerp waarop

beleidsmakers zullen moeten inspelen. Wat de MAP-meetpunten betreft, werd vooruitgang geboekt maar het einddoel is nog niet bereikt. Op Vlaams niveau had hij het nog over de discussie rond dierenwelzijn. De codex is vorig voorjaar gestemd; maar een deel ervan wordt pas later van kracht.

Actualiteiten in de varkenshouderij

Vervolgens was het de beurt aan Wouter Wytynck. Als eerste agendapunt werd de toekomstige werking van Belpork met het BePork-lastenboek en het vernieuwde Tracy-platform besproken. Dat is het traceringsysteem dat doorheen de gehele keten wordt toegepast. Het bijdragemodel voor de deelnemers werd ook duurzamer gemaakt en daarbij wordt ingezet op het genereren van extra inkomsten via dienstverlening aan onder andere de retail. Daarnaast ging Wouter ook in op het overleg met het Duitse QS, waar Belpork een overeenkomst mee heeft. Het dierenwelzijnskeurmerk was een ander belangrijk agendapunt. Bedoeling is dat dit keurmerk de huidige meerwaardelastenboeken, waaronder

BePork Welfare, zal toetsen aan een aantal dierenwelzijnscriteria waarna al dan niet een plus zal worden toegekend. De toetsingscriteria, zoals voorwaarden over de bezetting, castratie, staarten, speenleeftijd en strooisel, werden door het wetenschappelijk en maatschappelijk comité besproken en voorzien van advies voor de raad van bestuur een beslissing zal nemen over de te weerhouden criteria. Voorts kwamen de lancering van het dierenwelzijnskeurmerk, de tractering en het belang van de vergoeding van de meerkosten aan bod.

Ook had Wouter het over de uitbraak van mond-en-klauwzeer (MKZ) in Duitsland en de daaropvolgende maatregelen in Nederland en België. Specifiek voor de varkenshouderij werd de impact van de stopzetting-regeling besproken, net als de evolutie van de varkensstapel in het licht van de reductiedoelstelling van 30% in het regeerakkoord. Tot slot ging het nog over de prijsvorming van biggen en varkens, met invloeden van MKZ, de reorganisatie van slachthuizen en exportkansen. ■

Lien Vandebroek, regioconsulent
lien.vandebroek@boerenbond.be

Lichtmisstudiedag stond in het teken van tewerkstelling

STUDIEDAG Al tientallen jaren organiseert vakgroep Fruit Hageland haar jaarlijkse Lichtmisstudiedag. Dit jaar verzamelde een vijftigtal lokale fruitteilers bij BelOrta in Glabbeek. Voorzitter Bert Toeteneel opende de vergadering met een voorwoord. Daarin blikte hij terug en benadrukte hij de uitdagingen waar de vakgroep de komende jaren mee aan de slag gaat. Voor eerst is dat het behoud en de correcte toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, een thema waar de sector zich in de toekomst nog hard voor zal moeten inzetten. Bestaande middelen verdwijnen immers sneller dan dat er nieuwe alternatieven op de markt komen. Ondanks de inzet van Boerenbond om zo veel mogelijk flexibiliteit te behouden, riep de voorzitter de aanwezigen ook op om zelf hun steentje bij te dragen door puntvervuiling te voorkomen en gewasbeschermingsmiddelen op de eigen percelen te houden.

De administratieve lasten en de

noodzaak aan betaalbaar en gemotiveerd personeel zijn eveneens grote uitdagingen waar de vakgroep aan werkt. Daarom kreeg Chris Botterman, hoofd Sociale Zaken bij Boerenbond, het woord om alle nieuwigheden inzake tewerkstelling uit te leggen. Hierover lees je alles in de wekelijkse artikelen van Chris. Kris Peeters, adviseur Dienstverlening bij Boerenbond, legde de aanwezigen vervolgens nog uit hoe een controle in zijn werk gaat. Als tip werd opgeroepen om kalm en vriendelijk te blijven, de verklaring goed na te lezen, alleen te antwoorden op de vragen en zeker na te vragen wie je voor je hebt. Zoals de traditie het wil, smeerden de bestuursleden van de vakgroep 240 broodjes die nadien, tijdens de persoonlijke gesprekken, werden genuttigd. Ook werd er nog gepolst naar nieuwe kandidaten om bij de vakgroep aan te sluiten. ■

Annelies Coussé, sectorconsulent
annelies.cousse@boerenbond.be

Kom naar de rassenproefavond 'Van A tot Z witlooftelers'

STUDIEAVOND Ondertussen is het bij de studiekring 'Van A tot Z witlooftelers' al een echte traditie geworden om regelmatig een rassenproefavond te organiseren voor geïnteresseerde leden. Dit jaar vindt die plaats op 21 februari vanaf 19.30 uur bij de familie Emmerechts in Opwijk. Doel van deze avond is om rassen met elkaar te vergelijken onder verschillende forceerregimes. Maar daarnaast willen we vooral ook elkaar ontmoeten.

Verskillende rassen

De drie grote zaadhuizen in de witloofsector – Sanac, Hazera en Rijk Zwaan – stellen verschillende rassen ter beschikking van de studiekring. Meerdere telers hebben deze rassen geforceerd, zowel in hydrocultuur als in de grond. Op de rassenproefavond wordt het resultaat hiervan getoond. Zo kan je de verschillende rassen onderling vergelijken onder dezelfde forceercondities maar ook tussen verschillende telers met verschillende forceercondities. Dit geeft je in één oogopslag een goede indruk van deze rassen en hun kwaliteiten. Klaar Elsen van het Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant en de vertegenwoordigers van de zaadhuizen geven vervolgens bijkomende uitleg over de voor- en nadelen van de verschillende rassen. Dit kan zeker een goede voorbereiding zijn voor de rassenkeuze dit voorjaar.

Ontmoeting

Los van de rassenproef zelf wil de studiekring ook inzetten op ontmoeting. Dit is een mooie kans om andere witlooftelers te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. In een kleine sector als de onze is het belangrijk om elkaar te kennen, problemen te bespreken en mogelijke oplossingen uit te wisselen. Dit doen we uiteraard met een hapje en een drankje. Wie dus graag nog eens een babbeltje slaat met de collega's is zeker welkom! ■

Christien Miroir, sectorconsulent
christien.miroir@boerenbond.be

Chris Botterman, hoofd Sociale Zaken bij Boerenbond, kreeg het woord om alle nieuwigheden inzake tewerkstelling uit te leggen.

Op zoek naar innovatieve Leaderprojecten

PROJECT De Lokale Actiegroepen Haspengouw Zuidwest (LAG HZW), Haspengouw Zuidoost (LAG HZO) en Kempen (LAG KEM) lanceren, in het kader van het Leader-subsidieprogramma, een Leader-projectoproep. Leader, voluit Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale, heeft als hoofddoel plattelandsgebieden te ondersteunen bij het vinden van innovatieve oplossingen voor de uitdagingen waar men voor staat.

Haspengouw Zuidwest

Voor deze oproep is een budget van 702.089,41 euro aan Leadersteun ter beschikking. Bij investeringsprojecten wordt een bovengrens van 250.000 euro cofinanciering toegepast. Deze projectoproep geldt voor volgende prioriteiten en doelstellingen:

- Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet en valorisatie van biomassa-resten met als doelstelling nieuwe landbouw-bedrijfsmodellen en technieken;
 - Leefbare en levendige dorpen met als doelstellingen de uitbouw van multifunctionele (ontmoetings)plekken en bereikbare voorzieningen;
 - Biodiversiteit en landschapskwaliteit met als doelstellingen de versterking en ontsluiting van cultuurlandschappen en initiatieven rond waterinfiltratie, -buffering en -kwaliteit.
- Voor meer info kan je terecht bij Leadercoördinator Davy Froyen op 011 23 74 18 of davy.froyen@limburg.be.

Haspengouw Zuidoost

Voor deze oproep is een budget van 993.487,08 euro aan Leadersteun ter beschikking. Bij investeringsprojecten wordt een bovengrens van 100.000 euro cofinanciering toegepast. Deze projectoproep geldt voor de volgende prioriteiten en bijbehorende doelstellingen.

- Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten met als doelstellingen opzetten van lokale voedselstrategieën en opschaaling van korteketen- en landbouw-innovatie en nieuwe landbouw-bedrijfsmodellen;
- Leefbare en levendige dorpen met als doelstelling uitbouw van multifunctionele (ontmoetings)plekken op het platteland;
- Biodiversiteit en landschapskwaliteit met als doelstellingen streek-eigen landschappen en het versterken van de functionele symbiose van de ruimte en connectie met de streek-identiteit versterken.

Voor meer info kan je terecht bij Leadercoördinator Davy Froyen op 011 23 74 18 of davy.froyen@limburg.be.

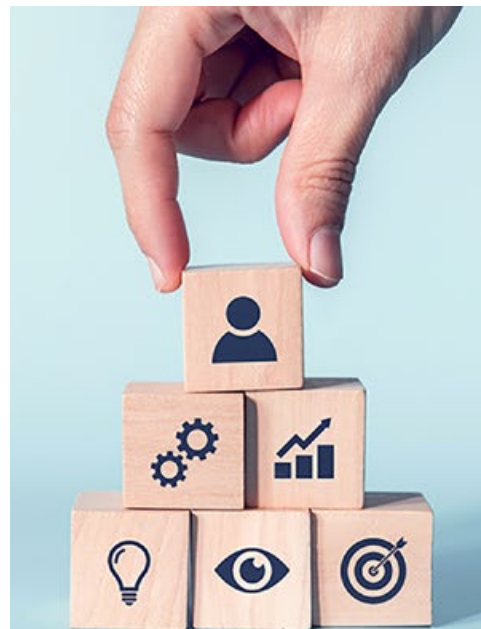
Kempen

Voor deze oproep is een budget van 641.396,56 euro aan Leadersteun ter beschikking. Goedgekeurde projecten komen in aanmerking voor maximaal 200.000 euro aan cofinanciering. Deze projectoproep geldt voor volgende prioriteiten en doelstellingen:

- Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet en valorisatie van biomassa-resten met als doelstellingen verduurzamen en diversifiëren van de landbouw-bedrijfsvoering en lokale energie-productie en -netwerken;
- Biodiversiteit en landschapskwaliteit met als doelstellingen streek-eigen cultuurlandschappen versterken en ontsluiten en initiatieven rond waterinfiltratie, -buffering en -kwaliteit.

Voor meer info kan je terecht bij Leadercoördinator Karel Leysen op 011 23 74 22 of karel.leysen@limburg.be.

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Hoe kan je een project indienen?

De projectaanvragen moeten uiterlijk op 30 juni om 12 uur ingediend zijn via het plattelandsloket van de VLM. Het maximale subsidiepercentage van de projecten bedraagt 65%. Promotoren en copromotoren staan samen in voor het resterende bedrag van de projectkosten (minimaal 35%), waarvan minimaal 15% van de projectkosten van de promotor en/of de copromotoren zelf moet komen. Goedgekeurde projecten kunnen ten vroegste starten op 1 januari 2026 en kunnen uiterlijk tot 30 juni 2028 lopen.

© SHUTTERSTOCK.COM

Stel je kandidatuur voor de gecoro

GEMEENTE Op 1 december gingen de meeste gemeentebesturen van start. Het werk voor burgemeesters en schepenen is intussen volop bezig. Maar het betekent ook dat een aantal raden opnieuw moeten worden samengesteld. Een verplichte adviesraad is de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening (gecoro). Voor onze sector kan dit een belangrijk orgaan zijn. Daarom is het aangewezen om de hersamenstelling in de gaten te houden.

Samenstelling

Het aantal leden van de gecoro hangt af van de grootte van de gemeente. Maar overall moet 25% van de leden bestaan uit deskundigen. De overige leden zijn vertegenwoordigers van een aantal maatschappelijke geledingen. In de meeste gemeenten is er minstens één lid vertegenwoordigd vanuit een landbouworganisatie. Vaak zijn dat er twee.

Waakzaam zijn

De gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening is voor de gemeente een belangrijk adviesorgaan, daarom is het essentieel dat de landbouwsector hierbij betrokken wordt. Kijk dus goed in de gemeentelijke infobladen of de kranten. Van zodra de gemeente kandidaturen opvraagt, is het belangrijk om vanuit de bedrijfs-gilde van Boerenbond een kandidatuur in te dienen. Omwille van de minimumaanwezigheid van vrouwen kan het interessant zijn om je voordrachten hieraan aan te passen.

Zit je nog met vragen? Vraag raad aan je regioconsulent. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

© GECORO FREEPIK

Subsidie aanvragen voor jouw innovatieve project?

PROVINCIE Ben je betrokken bij de land- of tuinbouw en heb je een vernieuwend idee dat de Oost-Vlaamse sector kan versterken, verduurzamen of optimaliseren? De provincie Oost-Vlaanderen ondersteunt feitelijke verenigingen, vzw's, coöperatieve vennootschappen en lokale besturen met subsidies.

Thema

In 2025 is het subsidiethema 'Oogst-Vlaanderen', het voedselplan dat lokale en duurzame voedselstrategieën en -systemen stimuleert. Onder innovatieve projecten wordt verstaan: vernieuwende ideeën, nieuwe of verbeterde producten, processen of diensten die de land- en tuinbouwsector kunnen versterken en optimaliseren. Het uitvoeren van een pilotinstallatie of demoproject komt ook in aanmerking als het kadert binnen de beleidsdoelstellingen van de provincie Oost-Vlaanderen en als het project aansluit binnen het thema dat de deputatie jaarlijks bepaalt.

Wie kan deelnemen?

Een lokaal bestuur, een vzw, een feitelijke vereniging of een coöperatieve vennootschap, maar met zetel of activiteiten op het grondgebied van de provincie. Het project moet bijdragen aan de uitvoering van de beleidsdoelstellingen van de provincie Oost-Vlaanderen en sluit aan bij het thema 'Oogst-Vlaanderen'. Het heeft niet tot doel winst te maken en wordt uitgevoerd op het grondgebied van de provincie. De looptijd is maximaal 18 maanden en de subsidie mag niet worden gecumuleerd met een andere provinciale subsidie.

Bedrag

Het subsidiebedrag bedraagt minimaal 2500 en maximaal 24.750 euro en is maximaal 65% van het begroot project. De aanvrager brengt dus minimaal 35% overige middelen zelf aan én de minimum eigen inbreng bedraagt 15%.

Procedure

Mail het ingevulde aanvraagformulier ten minste één maand voor de aanvang van het project naar landbouw@oost-vlaanderen.be. De aanvragen worden afgehandeld in volgorde van indiening en tot uitputting van het krediet. Mail uiterlijk drie maanden na uitvoering van het project een projectverslag en een financieel verslag naar landbouw@oost-vlaanderen.be. ■

Scan voor meer info of om in te schrijven deze QR-code.

Boer&Bar krijgt mandatarissen en bestuursleden aan de praat

Het gesprek tussen minister Jo Brouns en onze voorzitter Lode Ceyskens, gemedereerd door Bregt Vermeulen.

De avond werd afgesloten met een netwerkreceptie waarbij een drankje en een hapje niet mochten ontbreken.

EVENEMENT Op 6 februari vond de meest recente editie van Boer&Bar plaats, het netwerkmoment voor de West-Vlaamse land- en tuinbouwsector. Deze editie was met 280 aanwezigen een schot in de roos. Tijdens het ontmoetingsmoment waren beleidsmakers van alle niveaus aanwezig en gingen ze met elkaar én met onze bestuursleden in gesprek. Het glaasje bubbels bij het binnenko-

men was zeer welkom. Meteen ook werden de eerste prangende onderwerpen onderling besproken. De avond schoot echt uit de startblokken wanneer Vlaams minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns en Boerenbond-voorzitter Lode Ceyskens met elkaar in gesprek gingen over de actuele landbouwthema's. Het gesprek werd gemedereerd door Bregt Vermeulen, city-marketeer van de stad Roeselare.

De gespreksonderwerpen

In de land- en tuinbouw is het moeilijk om geen 'brandend actuele' gespreksonderwerpen te hebben, en dat was nu niet anders. Openen gebeurde met de toekomst van de Vlaamse land- en tuinbouw. Lode haalde 'Boeren voor morgen' aan, de toekomstvisie van Boerenbond. Brouns verwees naar de langetermijnvisie voor de Vlaamse land- en tuinbouw, die hij in het komende jaar wenst op te stellen. Beiden gaven aan dat het belangrijk zal zijn om te communiceren met elkaar, en samen te werken in plaats van elkaar dwars te zitten in deze toekomstvisie.

Daarna bespraken ze de pijnpunten die tijdens de landbouwprotesten van 2024 werden aangekaart en de maatregelen die daarop volgden. Het ging onder meer over het stikstofdossier, de toegang tot grond voor de Vlaamse land- en tuinbouwer en de sterke druk op de open ruimte die vanuit verschillende hoeken komt. Er werd afgesloten met enkele vraagstukken over de klimaatverandering, gekoppeld aan de overstromingen in de Westhoek van 2023. We danken alvast de minister en onze voorzitter om hun mening en standpunten hierover mee te delen.

Netwerkreceptie

Na het gesprek konden onze bestuursleden elkaar en heel wat mandatarissen van het lokale en provinciale niveau vinden om knelpunten en lokale dossiers te bespreken. Uiteraard mochten ook een hapje en een drankje niet ontbreken. Mildly Spiced Duck zorgde intussen voor wat achtergrondmuziek. Boerenbond West-Vlaanderen wenst alle aanwezigen te bedanken om in gesprek te gaan met elkaar en hoopt ook iedereen in 2026 opnieuw te mogen ontvangen! ■

Justin Vermeire, regioconsulent
justin.vermeire@boerenbond.be

Vacatures

zoekt Begeleider landbouwboekhouding
Bekijk de vacature op p. 11

Commerciële berichten

Rollend materiaal

Gezocht: **verreiker - kniklader minikraan**, merk geen belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 1018

Gezocht: **Tractor klein - groot - smalspoor**, merk gn belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 1017

Quotas

NER-D te koop/gevraagd.
Contacteer 't Boerenhuys
vrijblijvend via
050/70 80 80
of info@boerenhuys.be 967

Nerd te koop en te koop gevraagd:
T. 0475 555 834 963

Verschillende

Te koop: een partij **wandelkappen**, 2 partijen **meerlewarenhuizen**, **plukkarren**
T. 03 315 85 48 - GSM 0473 541 266 1033

Vraag & aanbod alle mestsoorten (vergoeding in overleg, boter bij de vis)
T. 0491 087 185 1034

Stieren

Te koop: **Beste zwartbonte en roodbonte fokstieren** te Brecht.
Jan Covens
T. 0478 330 184 1035

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
- oude vrachtwagens, traktoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
T. 0475 731 859 ook WE 1036

Heeft u vastgoed te koop? Adverteer bij ons! Bel 016 28 63 33

"Gevraagd: chauffeur CE (vervoer van varkens)"
DEWYSE
VARKENS & DEENSE FOKZEUGEN
DEKRIJPE DEENSE ZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 99 (Hugo)
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

Volumetra 18000D ADVANTAGE:
BESCHIKBAAR EN LEVERBAAR OP KORTE TERMIJN!

PNR155 pomp en ECOPUMP Wielen 750/60R30.5 Vredestein Flotation Trac Hydraulisch onderstel Pendislide PRO 150/60PS2 verspreidingsboom

SCAN ME

JOSKIN 2178

www.joskin.com

AERTSEN makelaars **AGRARISCH VASTGOED** Noorderkempen

je houvast in vastgoed **VERKOOP, ADVIES & BEMIDDELING**

- Landbouwgronden
- Land- en tuinbouwbedrijven
- Melkvee-, varkens- en kippenbedrijven

Huffelplein 1 • Loenhout • T. 03 270 76 25 • BIV 512.609
info@aertsenmakelaars.be • aertsenmakelaars.be

TE KOOP VIA OPBOD

ingevolge faillissement:

30.271,38 vrij invulbare NER-Dv

Voor info en voorwaarden:
secretariaat@viajuris.be

BIEDINGEN TOT EN MET 3 MAART 2025 OM 20U00

 NOTARIËLE AANKONDIGING?
mail naar info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

 VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje en we komen eraan.
Ontdek ons aanbod

WWW.WERKERS.BE

Stel je kandidatuur voor de algemene vergadering van DGZ

VEEHOUDERIJ Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ Vlaanderen) is een vereniging waarvan de effectieve leden uitsluitend veehouders zijn. Het bestuursorgaan van DGZ doet een oproep naar alle actieve veehouders die niet ouder zijn dan 67 jaar en veehouder zijn met een landbouwactiviteit in hoofdberoep, om zich kandidaat te stellen voor effectief lidmaatschap van de algemene vergadering. Voorts doet men een oproep naar alle actieve veehouders die aan deze voorwaarden voldoen, om zich kandidaat te stellen voor onderstaande open mandaten:

Sector varkens

- regio Oost (Antwerpen, Brabant, Limburg): één open mandaat (opvolging Luc Van Biesen);
- regio West (Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen): één open mandaat (opvolging Franky Annys).

De verkiezingen om deze mandaten in te vullen, zullen plaatsvinden op de statutaire algemene vergadering van DGZ op donderdag 17 april.

Je kandidaat stellen kan door vóór 4 april een brief te sturen naar DGZ-Vlaanderen, Industrielaan 29, 8820 Torhout – ter attentie van de voorzitter. Je kan je kandidatuur ook mailen naar MA@dgz.be. In je brief vermeld je dat je je kandidaat wil stellen als effectief lid van de algemene vergadering van DGZ of het mandaat waarvoor je je kandidaat stelt (bijvoorbeeld sector varkens, regio Oost). Verder ook je adres, telefoon- en/of gsm-nummer, mailadres en geboortedatum.

Een voorbeeldbrief vind je op www.dgz.be/brief-kandidatuur-av-dgz.

Het bestuursorgaan van DGZ zal je tijdig contacteren over je kandidatuur. Noteer alvast 17 april in je agenda als datum waarop de verkiezingen plaatsvinden. ■

Bron: persbericht DGZ

 Met vragen kan je terecht bij voorzitter Pieter Obin via pieter.obin@dgz.be of op het secretariaat via managementassistenten@vivee.be.

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Gennez (redactiecoördinator),
Ivan De Clercq, Tom Dewanckele en
Sanne Nuyts (journalist),
Hanne Geleyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin (vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 61 55

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frans De Wachter, gedelegeerd bestuurder Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.
Gemiddelde oplage per nummer 14.419 ex.
Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig. Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens van je consultant, het startuur van een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

 Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

 Volg ons op Instagram,
[@boerenbond.be](https://www.instagram.com/boerenbond)

200 woorden

Als een eik

Als nieuweling bij Boerenbond valt het me op hoe vaak het woord 'robuust' vandaag gebruikt wordt in de landbouw. Wat betekent dat eigenlijk? 'Robuust' was voor mij 'groot, stevig, onverzettelijk als een blok beton'. Maar beton kan scheuren, of breken ...

Wat zoekwerk bracht me naar de Latijnse oorsprong van het woord: letterlijk betekent het: 'gemaakt van eikenhout'. De eik is een machtige boom, een symbool van kracht, wijsheid en standvastigheid. Hij is bestand tegen de elementen en kan honderden jaren overleven. Langzaam maar gestaag groeit hij, het duurt vele jaren voordat hij zijn volle kracht bereikt.

Zijn diepe wortels geven hem stabiliteit, zelfs tijdens de zwaarste stormen, en maken hem veerkrachtig tegen natuurlijke uitdagingen. Zijn bladerdak biedt schaduw en een toevluchtsoord voor heel wat diersoorten, terwijl zijn afgevalven bladeren de bodem verrijken en een gezonde biodiversiteit bevorderen. Zijn brede takken laten zich rustig wiegen door de wind.

Robuustheid gaat dus niet alleen over fysieke sterkte, maar ook over veerkracht tegen veranderingen en verstoringen in de natuur. Voor landbouw betekent een robuust systeem dat het kan gedijen te midden van uitdagingen zoals klimaatverandering, ziekten en schommelende weersomstandigheden. Net zoals die eik kan robuuste landbouw ons versterken tegen de stormen van de toekomst. ■

Sandra Michiels
hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

“Robuust zijn betekent niet onwrikbaar blijven staan, maar mee bewegen met de wind, zonder te breken.”

Marc en Yentl Marchal kijken hoopvol naar de toekomst

“Vooral voor jonge boeren is er dringend zekerheid nodig”

Yentl Marchal is zelfstandig helper in het bedrijf van vader Marc en daarmee de vierde generatie in de landbouwersfamilie. Drie jaar geleden rondde hij zijn opleiding mechanica af en ging hij enthousiast aan de slag op het varkens- en akkerbouwbedrijf dat zijn vader runt, met ook nog de hulp van diens vader. De timing was spannend. De varkenshouderij heeft er zelden slechter voorgestaan dan toen. Intussen lijkt de zwaarste crisis bezworen, maar hoge grondstoffenprijzen en het gebrek aan een toekomstkader maken dat het nog altijd niet zeker is of ook zijn verdere toekomst bij de varkens zal liggen. “We verwachten veel van minister Brouns. Hopelijk kan hij zorgen voor een toekomst voor ons bedrijf”, aldus Marc.

Liesbet Corthout

© FOTO'S: MARCO MERTENS

 Marc Marchal (56) en zoon Yentl (23)
Ouders: Robert Marchal en Josee Peeters

 Varkens en akkerbouw

 Hoegaarden (Vlaams-Brabant)

“Mijn grootouders hadden een klein gemengd bedrijf, typisch voor die tijd”, begint Marc. “Toen mijn ouders het overnamen hebben ze goed nagedacht over de richting die ze uit wilden. Ze stootten het melkvee af en richtten zich volledig op de varkensstak in combinatie met akkerbouw. Dat doe ik nu ook nog. We verbouwen tarwe, suikerbieten en korrelmais. Volgend jaar komt daar als het goed is nog cichorei bij. Behalve de varkens hier thuis mesten wij nog op twee andere locaties af.” Marc heeft op het bedrijf altijd veel hulp gekregen van zijn ouders. Nu ze met pensioen zijn, zijn ze nog heel aanwezig. Sinds drie jaar heeft hij ook hulp uit andere hoek, want zoon Yentl is nu zelfstandig helper. Dat maakt het werk iets comfortabeler. “Varkens kweken is intensief, zeker als je echt resultaatgericht wil werken. We doen steeds ons best, en dan lukt het nog altijd niet helemaal. Uiteindelijk werk je altijd met dieren. Een tijdje geleden ging een virale infectie rond bij onze zeugen. De meeste groepen zijn er intussen weer bovenop, maar het heeft wel wat extra werk meegebracht.”

Nieuwe vergunning

Op zo'n moment kunnen Marc en Yentl mekaar als klankbord gebruiken. Helaas komen situaties waarin je een klankbord nodig hebt wel vaker voor in de varkenshouderij. Zo ook op het moment dat Yentl afstudeerde. “In die periode ging het niet goed met de prijzen”, blikt Marc terug. “Dat had ook niet veel langer moeten duren. Er werden serieuze verliezen geleden. En dan begin je toch te twijfelen. 2023 was gelukkig wel een goed jaar, maar daar stopt het niet. Er is ook nog de onzekerheid over de vergunning. Gelukkig hebben wij vrij eenvoudig kunnen vernieuwen, maar over een kleine vijf jaar is het opnieuw zover. Dat zorgt weer voor onzekerheid.” Dat Marc en Yentl kunnen verder doen zoals ze bezig zijn is op zich goed nieuws, maar niet helemaal

wat Marc zou willen.

“In het verleden hebben wij plannen gemaakt om een aanvraag te doen voor de bouw van een nieuwe stal met kraamhokken. En toen kwam het stikstofdossier. Van de plannen is dus niks in huis gekomen. We hebben asbestdaken op enkele loodsen. Die moeten er op termijn uit en dat zorgt voor een extra kost. Onze twee meest recente stallen zijn emissiearm. De rest nog niet, dus daar gaan we in de toekomst ook nog voor een uitdaging komen te staan.”

“Een duidelijke toekomstvisie is essentieel.”

Achter de feiten

“Zelf ben ik 56, Yentl is 23. We moeten dus nog enkele jaren mee en enkel met de akkerbouw zal dat niet lukken. Als boer word je als het ware in een wurggreep gehouden. Vooral voor de jonge boeren is er dringend zekerheid nodig. Qua locatie zitten wij hier goed. We hebben een groene PAS-brief. Een groot deel van onze mest kunnen we kwijt op de eigen grond en voor de rest hebben we burenenregelingen. Alle lichten voor de toekomst van ons bedrijf staan op groen. Dat maakt het extra zuur dat wij – net als alle andere boeren – geen zekerheid kunnen hebben over onze toekomst. Onze andere locaties zijn waarschijnlijk een eindig verhaal, daar gaat het om oudere stallen waarin waarschijnlijk niet meer zal worden geïnvesteerd. We hadden gehoopt dat we nutriëntenemissierechten van daar naar hier zouden kunnen verplaatsen. Door te verhuizen naar een nieuwere, emissiearme stal, zouden we zelfs een heel pak reduceren. Hoe dat allemaal zal lopen, moet de toekomst uitwijzen. Het is wel zeker dat het van deze Vlaamse regering zal moeten komen. Als het deze legislatuur niet gebeurt, is het te laat.”

Marc en Yentl zitten nog met meerdere vragen waarop ze graag snel een antwoord zouden krijgen. “Denk aan de loslopende zeugen. We hebben een vergunning aangevraagd zonder de precieze afmetingen van de kraamhokken te kennen. Wanneer je bouwt, zou je toch moeten weten aan welke normen je moet voldoen. Nog een voorbeeld: vorig jaar zaaiden we een graskant in van vijf meter. Nu moet het zes meter zijn. En zo blijven we achter de feiten aanlopen. Een duidelijke toekomstvisie is essentieel om ons perspectief te geven.”

Beter met twee

Tegen deze achtergrond van onzekerheden in, blijven Marc en Yentl enthousiaste boeren, zeker nu ze samen aan de slag zijn in het bedrijf. “Met twee gaat het werk toch altijd vlotter. Als je kan samenwerken, is het gemakkelijker. Je kan de taken ook verdelen. Wanneer het druk is met veldwerk kan de ene de varkens doen wanneer de andere al op de tractor zit.” Die persoon op de tractor, dat is vaak Yentl. “Ik doe de varkens wel graag, maar mijn hart ligt toch bij de akkerbouw. Op het veld kan je je gedachten de vrije loop laten en ben je ook buiten. Het plezantste aan de job is misschien ook wel net de afwisseling tussen het werk binnen en buiten.” “Het is leuk dat je mekaar daarin kan vinden”, vult Marc aan. “En niet te vergeten: we kunnen er ook eens tussenuit. Mits de juiste afspraken kan de ene het bedrijf opvolgen wanneer de andere met vakantie gaat.” Of Yentls toekomst ook op langere termijn in het bedrijf ligt, is nog geen uitgemaakte zaak. De rechtszekerheid én de lichamelijke gezondheid zullen dat mee bepalen. “Ik heb enkele jaren geleden twee hernia's gehad. Een ingrijpende operatie hebben we net kunnen vermijden en ik fitness nu dagelijks om mijn rug te versterken. Momenteel lukt het allemaal nog, maar het blijft toch een heel fysieke stiel. Dat mag je niet onderschatten.” ■

Winter in Oudenburg

Deze winter blinkt vooral uit in grauweheid en grijsheid. Zoals zovelen heb ik het er een beetje mee gehad. We snakken met z'n allen naar het einde van de winter, naar een zonnetje dat onze dagen weer opfleurt en het voorjaarswerk dat stilaan op gang komt. Het lijkt soms ver weg.

Ben ik hier nu bezig met een klaagzang? Dat is dan in elk geval niet de bedoeling! Maar na een najaar waarin we met z'n allen heel blij waren dat de natuur het ons gunde om al onze vruchten goed en wel van het land te krijgen, heeft vooral donker en grijs weer onze dagen bepaald. Als kers op de taart is er ook bij ons, net als in heel veel andere gezinnen, een ferme portie griep bovenop gekomen. Zoals bij zovelen was het ook bij ons zeer heftig. Een aantal dagen veel te veel in bed, hoesten en kuchen, en je heel ziek voelen, het hoorde er allemaal bij. En zo snakken we nu echt wel

naar wat meer dan een streepje zon. Oh ja, we merken het echt wel als er dan toch eens een echt zonnige dag tussen zit, ook al is die dan heel koud. Plots krijg je een pak meer energie en zou je het allemaal weer eens willen aanpakken. Hier en daar wat extra opruimen, zorgen dat *het hof* er weer properder bijligt en werkjes die blijven liggen zijn weer op de agenda zetten ...

Maar ja, zover zijn we dus nog niet. We moeten de grillen van de winter nog even uitzitten. En we weten het wel, februari kan bar koud zijn, maart heeft iets met buien en april zit vol grillen. Toch blijven we hopen dat er voldoende mooie dagen tussen zitten om ons aan op te trekken. Af en toe een mooie dag doet ons al dromen van een gemakkelijk voorjaar, waarbij de werkzaamheden zeer vlot verlopen. Graag niet te nat, zodat het werk vlot verloopt. Graag niet te droog en veel te koud, zodat de vruchten aan een mooi groeiseizoen kunnen beginnen. Meer vragen we eigenlijk niet. We blijven positief denken. Het kan toch niet steeds zo een grijs weer blijven.

Ook al lijken we in het midden in de winter als ik dit schrijf – we zijn deze morgen opgestaan met een sneeuwtpijp en een land vol files – weten we dat straks de lente zich aandient. We moeten nog even door een winterprik en die doet er ons ook even bij stilstaan hoe prachtig ons beroep is. We kunnen genieten van een winters vergezicht, we hoeven niet in de file te staan naar ons werk, en als we een laagje extra aantrekken komen we de dag zeker door. Eventueel eens extra binnenkomen voor een kop koffie kan dan zeker deugd doen. We redden het wel zonder kleerscheuren.

Zoals steeds zal ook dit jaar de natuur opnieuw op post zijn. Ik weet het zeker, binnenkort komt de lente eraan. Winterjassen mogen dan wat vaker aan de kapstok blijven hangen en mutsen mogen terug in de kast. Blaadjes zullen opnieuw aan de bomen ontluiken en binnenkort doet de lentezon op ons gezicht weer zoveel deugd. Het doet ons ook uitkijken naar een mooie warme zomer waarin we dit jaar wel eens tijd zullen maken om af en toe te gaan fietsen. Wie weet lukt het dit jaar toch. Mijn fiets staat in elk geval al klaar! ■

© CARINE CORNU

De velden rusten uit onder een laagje sneeuw. Onderhuids maakt de natuur zich al klaar voor de lente. Net als de meeste mensen trouwens.

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht 25 feb	dinsdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver 26 feb	woensdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel 27 feb	donderdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen 24 feb	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven 25 feb	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel 26 feb	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter 6 mrt	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort 27 feb	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	SBB, Staatsbaan 106

Limburg

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden 18 mrt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree 26 feb	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren 20 mrt	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst 25 feb	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde 26 feb	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem 27 feb	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem 25 feb	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi 27 feb	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem 27 feb	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren 25 feb	2e en 4e dinsdag (14.00-16.00)	0477 34 17 77	SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide 24 feb	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare 25 feb	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne 26 feb	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem 25 feb	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A
Gistel 4 mrt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Vrijetijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper 4 mrt	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem 5 mrt	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt 6 mrt	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

Vertel ons je klimaatverhaal

en oogst jouw deel van de 35.000 euro aan prijzengeld

Overstroomde akkers, oogsten mislukt door droogte ... Niemand die de gevolgen van de klimaatverandering van zo dichtbij voelt als onze landbouwers. Maar ze blijven niet bij de pakken zitten. Boeren steken de handen uit de mouwen en gaan met oplossingen aan de slag. Want het klimaat, dat is ook ons werkveld.

► Gezocht: gepassioneerde landbouw(st)er

Ben jij een innovatieve landbouwer die werkt aan een klimaatvriendelijke toekomst? Of ken je een boer of tuinder die dat doet? Laat het ons weten, want ook hij/zij kan een Klimaatkoploper zijn!

► 1 jaar lang Klimaatkoploper

Onze koploper wordt een jaar lang klimaatambassadeur voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Hij/zij deelt zijn eigen inspanningen op vlak van duurzaamheid met collega-landbouwers en het grote publiek. Als beloning ontvangt de winnaar niet alleen de titel Klimaatkoploper 2025, maar ook een aantrekkelijk prijzenpakket in geld en natura.

► Ben jij zo'n koploper of ken je er eentje?

Stel jezelf, een samenwerking, een coöperatie of een bevriende landbouwer voor. Dit doe je door te surfen naar onze website en vóór 9 maart 2025 het deelnemingsformulier in te vullen. Een vakjury beoordeelt elke inzending op impact, innovatie en haalbaarheid.

Word jij De Klimaatkoploper 2025?

Scan de QR-code
en schrijf in!

www.deklimaatkoploper.be

BOEREN
BOND

De Klimaatkoploper 2025 is een initiatief van Boerenbond, KBC en Cera

Met de steun van

Trakita

